

SE LV AL S

1/1991
ROČ.1.

ČASOPIS PRO DOMINIKÁNSKÝ LAIKÁT

Z OBSAHU:

Magistr řádu

v Československu

Medzinárodné

stretnutie laikov

Tomáš Týn - smírná oběť

List z misií

Informační servis

Knihovna

Dr. Silvestr M. Braitó O. P.:

Kalvárie

Nechápu, proč my křesťané tak málo se zamýšlíme nad křížem Páně a nad jeho utrpením. Vždyť z kříže sestoupila naše spása, vždyť on je naším majákem a sluncem, vždyť z něho nám vytryskl nový život, vždyť jím jsme se stali dítkami Božími.

Pro svaté byl kříž Páně nejmocnější ochranou proti hříchu. Když je lákal hřích, pohlédli na kříž a vzpomněli si, jak strašný je hřích, když tolik stál našeho Spasitele, jak strašný je hřích, když tolik jej musil Bůh na svém vlastním synu trestat.

Projděme touto svatou knihou utrpení Páně, projděme jí jako školou v duchu nesmírné pokory.

Dozněly poslední žalmy po večeři Páně. Je po prvním díku vzdání. Svatá krev hoří v žilách apoštolů. Nesmírný, dosud světem nepoznaný účinek. Apoštolové přijali Tělo a Krev Páně. Tělo, které mělo být vydáno a krev, která měla být vylita. Jejich mistr se jim sdělil v lásce, jaká je jen možná a po tomto projevu lásky pohládl svoje učedníky nejsladšími slovy lásky. Mluvil o lásce, lásku odkazoval. Krev ku prolití, tělo na vydání, láska jako odkaz... bylo toho příliš mnoho na duše učedníků. Kristus je vede do zahrady Olivetské. Teď byl konečně sám. Víme, jak dolehnou starosti na nás, když odejdou přátelé a duše se ztiší. Kristus vidí před sebou všechna muka, všechny urážky, potupy, vidí je jako bolest a vidí je jako hřích. Vidí všechnu bezmeznou zlobu svých nepřátel, jejich pokrytectví a vidí zbabělost svých přátel. Po prvním svatém přijímání ti, kteří byli nasyceni jeho silou, která dovede brzo umřít, oni jsou slabí a zbabělí. Jeho přirozenost se léká. Kristus je smutný a teskní. Někteří se nad tím pohoršují. A přece, jak je nám tím Kristus blízký a drahý, jak je nám právě tou nesmírnou silou. Není nadutým stínem nadčlověka, není falešným stíkem, který popírá bolest. Jaká pošetilst popírá bolest, když ona přece existuje. Když je přece přirozené, že se člověk děsí bolesti. Protože bolest je něco nepřirozeného, něco, co by nemělo být, něco, co ohrožuje člověka a jeho štěstí.

Kristus stal se nám podobným ve všem, krom hříchu. Všichni, kteří kdy nesou smutnou tíhu prvé viny, všichni mohou jít klidně ke Kristu pro sílu, pro útěchu, protože vědí, že on sám procítil a zakusil na sobě hořkost bolesti, že jedl jako my chléb bolesti - panem doloris. Kristus trpěl pocitem hrozných úzkostí. Proto, aby vykoupil, očistil všechny agonie světa, aby všem těmto agoním vyprosil slitování, vyprosil útěchu. Po Kristově bolesti nejsou již tak strašné naše agonie. Z agonie Kristovy vytryskla svátostná milost svátosti posledního pomazání, která dává sílu, ještě tento poslední hořký krok učinit - odchod ze života.

(přepis části dosud nepublikované postní promluvy Dr. Braitó z roku 1937 (1938?))

Milé sestry a milí bratři.

Je pravdou, že laici, oslovení příkladem a myšlenkami sv. otce Dominika potřebují k realizaci svého zvláštního charismatu "dominikána žijícího ve světě a uprostřed světa" nutnou samostatnost vzhledem k otcům žijícím v řeholní komunitě. Přesto mi dovolte pár slov, která nebudou jen duchovním povzbuzováním k větší horlivosti, ale snad i určitým nástinem toho, co jsem pochopil, že od Vás rád očekává.

Kudy cesta

Hlavním cílem řádu je jistě kázání, hlášení evangelia, zprostředkování zjevení Božího lidem - jak věřícím tak nevěřícím. Nemůžeme však očekávat, že tento úkol leží výhradně nebo především na bedrech otců žijících v komunitách, a že zbytek dominikánské rodiny je jím pouze ku pomoci, je jejich zázemím. Sám úkol kázání má tolik způsobů realizace, že je nemyslitelné, aby byl plněn toliko kněžími. Toho si jistě byli vědomi otcové generálních kapitul posledních desetiletí, když daleko více zdůrazňovali termín "dominikánská rodina" před výrazy třetí řád a podobně. V rozporu s názvem mého officia (promotor pro třetí řád), přes neustálý výskyt terminu třetí řád v našem slovníku, neexistuje I., II., a III. řád, ale existuje, nebo by alespoň měla existovat, **dominikánská rodina**. Tedy rodina bratrů a sester, kteří v úzké spolupráci hlásají Boží slovo podle charismatu, kterým je, konkrétně je, je jako individua - členy rodiny - vybavit Bůh. Není tedy myslitelné, abychom čekali na "pokyny shora (rozuměj od lidí)", ale abychom rozuměli "pokynům Shora (rozuměj od Boha)", co, kdy a jak mám dělat. Vždyť kdo ví lépe, než já, jak kázat slovo Boží v situaci, ve které se nacházím?! To já, a jen já jsem za to zodpovědný, aby v mém prostředí bylo toto slovo adekvátně hlášáno!

Pak ovšem nutně musím nastolit otázku "čím se tedy liším od jiných křesťanů, kteří jsou svátostí birmování zavázáni k tomuž?"

Všimněme si, bratři a sestry, že tvoříte **sdrůžení laiků**. Z toho tedy vyplývá, že významný rozdíl v našem apoštolátu, a apoštolátu ostatních křesťanů je v jeho společném provádění. Tedy zodpovědný jsem já a jen já, to se nemění, ale mám více možnosti, protože jsem **sdrůžen s ostatními bratři a sestrami**, které jsou zaměřeny na zhruba stejný způsob hlášení slova Božího, které jsou vedeny stejným duchem, které čerpají svou inspiraci ze stejných pramenů, které jsou napojeny na stejnou spiritualitu. Mohu tedy svůj úkol, své poslání plnit spolu s nimi, jako jeden celek, jako tým. Málokomu je neznámo, že týmová práce je rozpoznána již dávno jako nejen nejúčinnější, ale jako jediná schopná uspokojit potřeby dnešní doby.

A nejen to. Již na začátku jsem zdůraznil pojem dominikánské rodiny. Jsem tedy spojen nejen s bratři a sestrami - laiky téhož zaměření, ale i s ostatními členy této rodiny, s bratři žijícími v komunitách, s kněžími - členy bratrstva sv. Dominika, se sestrami jak kontemplativními tak činnými, s členy

růžencových bratrstev a s dalším lidmi žijícími nejruznějším způsobem spiritualitu sv. Dominika. Je vážnou chybou tvořit týmy jen v rámci některého z těchto útvarů, jakoby ostatní členové naší rodiny byli příliš vně, příliš daleko. Není nás tak mnoho a nežijeme tak pohromadě, abychom si mohli dovolit tříštit síly. Proč by měl být způsob jakým žijí ideje sv. Dominika překážkou v účinnosti mého kázání?!

Při návštěvě generálního magistra našeho řádu Damiána Byrne jsem se snažil mnohokrát vyzvědět jeho názor na dominikánský laikát. Nikdy mi neodpověděl. "dominikánský laikát je podle mého názoru ...". Vždy začal ve smyslu "tam a tam jsem se setkal s laiky, žijícími podle pravidel dominikánského laikátu, kteří:

- mají vlastní nemocnici;
- se věnují opuštěným lidem;
- vedou vyučování, katecheze;
- bojují za sociální práva chudých;
- vědecky pracují na té a té universitě;
- jsou členy evangelizačních týmů;
- žijí v komunitách rodin, pomáhajících potřebným a nebo plnících nějaký úkol.

(Tyto příklady jsem si vymyslel, ale doufám, že plně odpovídají duchu jeho odpovědi).

Domnívám se tedy, že dominikánský laikát je více hnutím, uspokojujícím nějaké potřeby svého okolí, a pokud jím není, lze mluvit snad o členech sdružení, snad o přátelích řádu, ale nikoliv o konsociaci Cirkve.

Z tohoto pohledu se nám pak jeví studium, setkávání, rekolekce, kající praxe, organizace, poslušnost, formace, vzdělávání, rozjímání, společná modlitba hodiněk nebo růžence, a pod. jako nutné sice, ale toliko prostředky k této činnosti. Prostředky, bez kterých nelze vytvořit tým, prostředky bez kterých nelze autenticky hlásat slovo Boží, leč toliko prostředky, u kterých se nesmíme zastavit, z nichž nesmí pramenit naše sebeuspokojení. Lékař musí studovat, musí získávat zkušenosti, ale je lékařem teprve, když léčí nemocné lidi!

Pokud budeme své místo chápat výše zmíněným způsobem, domnívám se, že nebude třeba nabádání ke spolupráci, nabízení různých akcí, protože to vše je životní potřebou, kterou si náš apoštolát nutně vyžádá.

Z řečeného by se zdálo, že je tedy "každý svého štěstí strůjcem" a že vtělení do řádu jen dovoluje spolupráci jednotlivých členů nebo zakládá právo na určitou pomoc ze strany otců, sester a pod. To by však bylo přílišným zjednodušením naší situace. Řád totiž nepracuje ad hoc, zalepuje díry, kterých je svědkem. Má určitou koncepci, staví určité priority, poznává a publikuje určitou hierarchii potřeb, které nás oslovují jako dominikány. Zprostředkovat toto všechno jednotlivým lidem je úkolem jak kněží řádu, pověřených spoluprací s laikátem ex offio, tak předsedů jednotlivých místních nebo územních společenství, tak moderátora provincie laiků. Odtud pramení význam jejich názorů a snad i v určitém smyslu závaznost jejich návrhů a prohlášení. Náš řád byl od počátku budován na principu demokracie, kde představení byli spíše garanty plnění toho, na čem se bratři dohodli, než určovateli života. V dopise magistra

řádu z 10.11. 1990 (který velmi doporučuji i vaší pozornosti) je citát otce Vincence: "Základním zákonem demokracie je zákon většiny. Není tomu tak u nás, kde přece hlasy jsou četné. Naším vlastním zákonem je zákon jednomyslnosti. Na konventní kapitule - a stejně je tomu s kapitulami provinčními nebo generálními - se převor nespokojí s tím, že dá co nejrychleji vše odhlasovat. Musí umožnit široké informování, povzbudit ke společnému hledání a vyvolat debatu tak, aby se směřovalo k mínění tak jednomyslnému, jak je to možné. Toto hledání jednomyslnosti - i když k ní nepochybně nedospějeme - zaručuje přítomnost Pána a jeho Ducha a tím směřuje rychleji k odhalení vůle Boží". Domnívám se, že tato myšlenka platí pro dominikánský laikát ještě naléhavěji než pro otce. Vzhledem k podstatné většii rozptýlenosti dominikánského laikátu je naprosto nezbytné poučení o záměrech řádu, vnitřní přijetí a vnitřní zaangażovanost každého jednotlivce na těchto obecných záměrech. Řeknu to zjednodušeně: těžko lze řídit přesně otce žijícího v komunitě, ale daleko obtížnější, neřku-li nemožné, je řídit a kontrolovat laiky. Ale pokud ten i onen přijme něco za své, není třeba kontroly, stačí informovat a povzbuzovat, je-li třeba.

Refrémem dnešní doby je přepracovanost a nedostatek času. To nás může vést k opětovnému uzavření dveří před potřebami bližních, protože se bojíme, že jim stejně nebudeme moci pomoci. Zde bychom si měli vzpomenout na ctnost, kterou tak mistrně vyličil otec Metoděj Habáň O.P. ve své Psychologii. Jde o ctnost **velkodušnost**, která nás vede, když dáváme Bohu a božimu dílu vše, co můžeme, a možná i trochu více. Kéž máme dost víry, abycho přijali za své, že jen tudy vede cesta k dostatku i pro nás (díky Božimu požehnání, na jehož nutnost tak rádi zapomínáme), cesta k nalezení sebe sama, své identity a tik i k nalezení identity dominikánského laika. A to vám všem z celého srdce přeji.

P. Vojtěch O. Soudský O.P.
promotor pro třetí řád

* OTEC MAGISTR V ČESKOSLOVENSKU *

Ve dnech 31. 12. 1990 - 9. 1. 1991 navštívil naši provincii Otec magistr Řádu kazatelského Damián Byrne. Cílem jeho návštěvy byla vizitace provincie. Navštívil konventy a domy v Praze, Znojmě, Brně, Olomouci, Jablonném, Bratislavě a Košicích, sestry II. Řádu ve Znojmě a sestry slovenské kongregace bl. Imeldy v Dunajské Lužné. V Praze se také setkal se sestrami Řeholního institutu rozjímavých sester sv. Dominika a v Jablonném se sestrami z České kongregace sester dominikánek. Zde se uskutečnilo též setkání s členy laického sdružení sv. Dominika. Navštívil kardinála Františka Tomáška, setkal se s arcibiskupem Vaňákem v Olomouci a arcibiskupem Sokolem v Trnavě, na závěr s místopředsedou federální vlády dr. J. Mikloškem.

Otec magistr při vizitacích klade velký důraz na osobní kontakt s každým bratrem. Program jeho návštěvy tomu byl přizpůsoben.

31. 12. 1990 sloužil Otec magistr v kostele sv. Jiljí v Praze o půlnoci mši sv. a kázal pro účastníky evropského setkání mládeže.

4. 1. 1991 v Olomouci skládali do jeho rukou slavné sliby čtyři bratři I. řádu: Mannes Šimák, Ondřej Hochman, Metoděj Kočí a František Pistrák.

5. 1. 1991 si dominikánská rodina již tradičně připomněla památku bl. Zdislavy poutí k jejímu hrobu v Jablonném. (Podle římského kalendáře se její památka slaví 4. 1. U nás je z důvodu poutí památka přesunutá na 30. 5.).

Tentokrát však mělo setkání slavnostnější ráz díky přítomnosti Otce magistra. Pouti se zúčastnil též Otec provinciál Dominik Duka a také biskup královéhradecký Karel Otčenášek. Ten jako ctitel bl. Zdislavy a dobrodínec řádu nescházel na poutích ani v dobách nesvobody.

Mše svatá byla sloužena latinsky, kázání pronesl Otec magistr v angličtině.

Při mši svaté složil časný slib Martin Štula z pražského laického sdružení. Po litaniích k bl. Zdislavě se bratři s otcem magistrem odebrali k jejímu hrobu. Setkání členů laického sdružení sv. Dominika s otcem magistrem se uskutečnilo po mši sv. v zimní kapli. Se sestrami České kongregace sester dominikánek se otec magistr setkal po obědě.

SETKÁNÍ OTCE MAGISTRA S LAICKÝM SDRUŽENÍM SV. DOMINIKA

Otec magistr vyjádřil potěšení z možnosti navštívit a vizitovat naši provincii. Jde o vizitaci magistrem řádu po 60-ti letech. Jestliže se uskuteční jeho cesta do Ruska, která je plánovaná na červen, navštíví již všechna místa působnosti řádu.

Při setkání otec magistr odpovídal na otázky. Zde jsou jeho odpovědi místy doplněny z rozhovoru, kde odpovídal na podobné otázky Pav-

lovi Horákovi v Olomouci.

První otázka se týkala cíle dominikánského laikátu v dnešním světě. Otec magistr poukázal na to, že vznik terciářského hnutí sahá až k počátkům řádu. Náplní terciářských skupin byla po staletí hlavně modlitba a kajicnost, ale již tehdy vznikaly specifické formy apoštolátu laiků, především péče o nemocné a chudé, jak vidíme na příkladu bl. Zdislavy, sv. Kateřiny Sienské a sv. Růženy z Limy. Dnes je však třeba využít všech forem apoštolátu, které se nám v současné době nabízejí. Čím více si laici osvojí spiritualitu řádu, tím více poroste jejich láska k Božímu slovu a také touha toto Boží slovo hlásat světu. Smysl encykliky Pavla VI. "Evangelii, nuntian-di" je v základě totožný s tím, co nám uložil sv. Dominik. Je třeba si uvědomit, že řeholník i laik jsou povoláni k hlásání života podle evangelia.

Vzrůstá význam mluveného slova a jeho možnosti v dnešní církvi. Narůstá význam kázání laiků ve společenstvích bez kněze, ve společnostech, při angažování se v řešení problémů tohoto světa. Apoštolát lze uskutečňovat osobním kontaktem na pracovištích, školách, skrze laické společenství, či působením jednotlivých laiků terciářů v různých hnutích uvnitř církve.

Kázání je však nutno spojit s požadavkem na individuální kontakt a svědectví života. Tyto tři prvky zdůrazňované Pavlem VI. charakterizují dominikánské povolání. Jak chápal sv. Dominik toto spojení mluveného slova, osobního kontaktu a svědectví života, vidíme při jeho setkání s hostinským-bludařem ve Francii. Sv. Dominik se mu v celonočním rozhovoru snažil ukázat cestu a objasnit mu jeho omyly.

Další otázka se týkala stavu dominikánského laikátu ve světě. Otec magistr uvedl, že dnes je na světě asi 7.000 dominikánských laiků, z nichž je většina starší generace. Ve světě však také vzrůstá počet mladých lidí, kteří se shromažďují okolo dominikánských klášterů, kostelů, okolo bratrů, sester i laiků. Ti často necítí jako své poslání péči o nemocné či chudé, ale cítí se být voláni k jiným formám apoštolátu, které se snaží uskutečňovat v duchu modlitby a pokání. Mnohdy však nevidí, že dominikánské společenství je společenstvím apoštolským, otevřeným všem formám apoštolátu. Řád tak podporuje a duchovně vede skupiny laiků, které často nejsou tvořeny jen dominikánskými laiky, ale mnohdy i členy jiných hnutí.

Otec magistr uvedl několik příkladů činnosti laiků:

... Na Filipínách skupina laiků řídí a podporuje nemocnici se 100 lůžky.

... V USA se dominikánští laici angažují v hnutí za život (Pro-life movement).

... V Anglii je skupina laiků, která se připravuje na specifická kázání s tematikou míru ve světě.

...Ve Florencii manželský pár dominikánských laiků shromáždil okolo sebe na 200ladých lidí, které formují v Božím slově a připravují je toto slovo kázat dalším lidem.

Otec magistr slíbil zaslat z Říma informace o možnostech navázání kontaktů a seznámení se s těmito specifickými formami aktivity laiků. V odpovědi na otázku, zda ve světě existuje hnutí zaměřené na otázku rodiny, otec magistr uvedl, že tato hnutí jsou nejvíce zastoupena ve Spojených státech.

Jde o již zmíněné hnutí za život, ale i další. Uvedl jeden zajímavý příklad společenství rodin v Kentucky, jejichž arcibiskup je dominikán. Toto společenství vzniklo z komunity hippies v Kalifornii. Část této komunity konvertovala ke katolictví a z komunity odešla. Neměli se však kde usídlit. Až opat trapistického kláštera (kde žil známý Thomas Merton) jim daroval půdu, kde se usadili. Tam žijí pohromadě a sami vychovávají děti až do 12-ti let (pravděpodobně formou vlastní školy). Toto hnutí mělo některé specifické problémy. Např. jejich biskup se obával o svobodný rozvoj dětí a proto poslal do komunity psychologa.

Posudek byl však velmi kladný....

Dále otec magistr řekl: "Každý dominikánský laik žijící v manželství má velkou příležitost učinit svou rodinu podobnou rodině z Nazareta."

Na otázku týkající se studia, o které by se mělo opírat kázání každého dominikána, zdůraznil Otec magistr, že každé studium se musí zakládat na slově Božím. Máme toužit se tomuto slovu otevřít a komunikovat s ním.

Poslední otázka se týkala vztahu hnutí a společenství, co čemu předchází. Zda je na počátku hnutí, které se teprve později konstituuje jako např. terciářské společenství, či naopak. Otec magistr odpověděl, že na počátku je cosi křesťanského. K tomu uvedl příklad. Ve Skotsku začínají vznikat malé skupinky mladých lidí, kteří zkoušejí žít jako raní křesťané. Sdílejí vše společně. Někteří z nich nejsou katolíci. A zdá se, že je na dominikánském řádu přitahuje dominikánské demokratické řízení. Dodal, že však jsou samozřejmě i jiné atraktivní způsoby života.

Setkání bylo ukončeno požehnáním Otce magistra.

Co říci závěrem? Otec magistr nastínil jak cíle tak i problémy dom. laiků ve světě. Bylo by dobré zamyslet se nad tím vzhledem k situaci u nás. Vaše úvahy nad těmito úkoly a problémy posílejte, prosím, do redakce.

Mannes

Dojmy z osobního setkání

Otec magistr se osobně věnoval každému z bratří. Je možno říci, že se každého ptal na jeho individuální osud, na jeho cestu do řádu, na představy o možných činnostech řádu i na vlastní zapojení. Dále se zajímal o problémy, které máme. Rozhovor byl veden spíše jako společenská konverzace, bez pocitu autority, jako dialog mezi bratry. To jistě mělo pozitivní vliv na obě strany. Nás mohl Otec magistr více poznat jako lidi a u nás to otvíralo cestu k větší otevřenosti. Z rozhovoru si Otec magistr dělal poznámky, které mu pravděpodobně slouží k lepšímu vyhodnocení celkového stavu provincie, k poznání našich silných i slabých stránek. Výsledkem by měla být zpráva, kterou provincie obrší, a kde by se mělo objevit zhodnocení a případná napomenutí. Jeho doporučení již zde směřovala hlavně k nalezení rovnováhy mezi vnitřním životem jednotlivce a komunity na jedné straně a vycházením z kláštera, ať už za apoštolátem či postorací na straně druhé. Výslovně uvedl, že není možno pokrýt všechny potřeby, a tedy není dobré se snažit iluzorně stihnout všechno a ztratit přitom svoji identitu. Dále nám setkání s Otcem magistrzem zprostředkovalo seznámení s dominikánským i všeobecně křesťanským světem v širším kontextu. Z rozhovorů vedených při různých příležitostech jsme, myslím, lépe pochopili intelektuální pohyb v církvi v Latinské Americe, v USA a Západní Evropě. Někteří z nás, zdá se, přestali vidět některé tyto otázky příliš tragicky. Otec magistr sám je mužem středu.

Z vyprávění Otce Odila
(neautorizováno)

Otec magistr P. Damián Byrne je 84. nástupcem sv. Dominika. Pochází z irské provincie. Delší dobu působil v Latinské Americe a je dobře obeznán s problémy v této oblasti. Než se stal magistrzem byl provinciálem, a to nejprve v mexické, potom v irské provincii. Magistr řádu je volen na generální kapitule na devět let. Úřad Otce Damiána Byrne končí za 16 měsíců. V této době by se měla konat generální kapitula v Mexico City, kde bude zvolen jeho nástupce.

Přehled magistrů řádu v tomto století

76. Hyacinth Maria Cormier	1904-1916
77. Ludvík Theissling	1916-1925
78. Bonaventura Garcías de Paredes	1925-1929
79. Martin Stanislav Gillet	1929-1946
80. Emanuel Suarez	1946-1954
81. Michael Browne	1955-1962
82. Aniceto Fernandez	1962-1974
83. Vincenc de Couesnongle	1974-1983
84. Damián Byrne	1983 dosud

To the Readers of
With the blessing of St. Dominic
Damián Byrne O.P.
4-1-91.

Dominikánská rodina v československé provincii

Dominikánská rodina má u nás nyní několik větví.

Řád bratří kazatelů v naší provincii má něco přes 100 členů, kteří žijí společným životem, i když zatím ne všichni se ke společnému životu vrátili. Někteří pracují ještě na farách, i když došlo k dohodě s biskupy, že budou staženi do blízkosti klášterů, aby v nich mohli bydlet. Na druhé straně je však takový nedostatek diecezních kněží, že není možno stáhnout je z duchovní správy. Řád má dva noviciátní domy - Praha, Košice - kde dochází k řeholní formaci dorostu. Ti z noviců, kteří jdou studovat na kněze, studují v Olomouci, kde má náš Řád studentát. Společný oběma národům. Jestliže již někdo bohosloví studuje a chce vstoupit do Řádu, musí studium přerušit a nastoupit noviciát, neboť studiu předchází řeholní formace. Po roce v něm opět pokračuje. K Řádu patří také bratři spolupracovníci - v současné době dva. To jsou ti, kteří vstupují do Řádu bez kněžských ambicí, jedním z jejich vnějších znaků je jejich zaměření spíše k manuální práci.

Další větví naší rodiny jsou mnišky. Jejich úkolem je kontemplace a podporovat modlitbou činnost Řádu bratří kazatelů. Mají přísnou papežskou klauzuru. Neexistovaly u nás od dob Josefa II. až do roku 1948, kdy je otec Habáň obnovil. Dnes je jich asi patnáct a žijí v původně mužském klášteře ve Znojmě. Obživu jim zajišťuje vyšívání štol.

Další početnou skupinou je česká kongregace sester dominikánek. Tyto řeholnice byly u nás konstituovány v Olomouci v r.1889. Jejich hlavním posláním je učit a vychovávat, z čehož vyplývá, že žijí ve světě. V roce 1942 byla ustavena samostatná slovenská kongregace. Ta má nyní asi 120 členek, česká asi 140 členek. V Praze v Černé ulici je nyní skupinka sester, které pracují jako vychovatelky dívek ve státním internátu. Další skupinka studuje při studiátě bratří v Olomouci a současně se věnuje katechezi mládeže středních škol.

Součástí naší rodiny je Institut rozjímavých sester sv. Dominika v Praze - Lysolajích. Sestry - duchovně blízké mniškám - nemají klauzuru, společně bydlí, studují teologii a vycházejí za prací. Přestože mnohé mají vysokoškolské vzdělání, vykonávají pomocné manuální práce, což je součástí jejich pokory. Jde o mladé řeholní společenství, jehož podoba je převzata ze zemí s náboženskou nesvobodou. Institut pracuje se souhlasem magistra Řádu a podléhá přímo mužské větvi.

Sekulární institut zasvěceného života bl. Zdislavy, který má centrum v Litoměřicích, nemá povinnost společného života, jeho členky nenosí hábit, žijí ve světě a mají přísliby chudoby, čistoty a poslušnosti. Jejich hlavním posláním je pomáhat na farách kněžím - dominik. teriářům.

Součástí dominikánské rodiny jsou početná laická sdružení.

K naší rodině také patří růžencová bratrstva.

(podle přednášky fra Raymunda Tretery - s jeho svolením - pro tisk připravil Šebestian)

Pozn. red. : Jde pouze o základní informace, jednotlivým větvím Řádu se budeme průběžně věnovat v dalších číslech.

Založení řádu v Keni

Po své návštěvě v Keni v květnu P.Thomas Ertle OP, provinciál provincie sv. Josefa (USA) s jednomyslným souhlasem své rady prosil generála (magistra) Řádu, aby jeho provincii světil odpovědnost za nové založení Řádu v Keni.

Provincie sv. Martina de Porres (USA) slíbila spolupráci při tomto projektu. Doufáme, že bratři - zakladatelé ještě v tomto roce přijedou do Keni. P.Bertrand Ebben již 5 let pracoval v západní Keni v městě Kisumu, aby založení připravil. V současnosti máme 2 bratry jako studenty s jednoduchými sliby, kteří pocházejí z Keni a studují ve viceprovincii Nigerie - Ghana.

Prosíme celý Řád o modlitbu a pomoc, aby se tento plán ve východní Africe uskutečnil.

Cena „Kateřiny Sienské“

Kongregace dominikánek sv. Kateřiny ve Springfieldu, Kentucky udělila na základě 168 let apoštolské práce kongregace cenu "Kateřiny Sienské". Tato první cena byla propůjčena dominikánce ve světě, Dr. Anne Russell Moyeanx, presidentce Agninas - střediska pro teologii v Atlantě, Georgii - za její četná díla pro chudé, lidi okrajové existence a národnostní menšiny. Zde jmenujme některé zásluhy Dr. Anne Russel: V boji za spravedlnost a mír dopravila v r.1967 do USA vietnamské děti, aby léčila jejich rány z napalmu. Po zavraždění Martina Luthera Kinga se odebrala na Jih, aby podporovala občanská práva, a černošky více integrovala do společnosti. Mnoho let před feministickým hnutím napsala doktorskou práci s titulem: "Fenomenologie ženy". Nyní je presidentkou organizace "Las Casas", která se zasazuje o podporu domorodých Indiánů, Cheyenu a Arapahů v Oklahomě. V r.1989 přednesla v Chicagu projev k SIDA, takže se konference dominikánské rodiny zaměřila o tento problém. V měsíci červnu s dalšími osobnostmi zorganizovala národnostní shromáždění (schůzi) o problémech Španělů v USA.

fra Jordán Matausch,
provinční převor laiků:

Co možná asi nevíte

Některí z nás se stále brání novému uspořádání dominikánského laikátu v domněnku, že získanou autonomií ztratí své napojení na Řád. Díky nepromyšleným výpovědím některých ojedinelých členů vidí naslouchající jedinci v pojmu "autonomie" určitou hrozbu, a proto novému členění dominikánského laikátu moc nepřejí. Mnohdy však ani přesně nevědí čemu odporují, ačkoli ví, že to staré po pravdě řečeno nikdy moc nefungovalo. Vždyť pokud v minulosti existovala u dominikánského laikátu nějaká návaznost na Řád, měla spíše podobu lidského obdivu a osobní vazby na vytipované otce, kteří pak táhli za sebou většinou pasivní terciářský konvoj. Tato "provázanost" v době, kdy totalitní režim "bil pastýře a rozprchla se stáda" (Mat 26, 31) a národ duchovně umíral, způsobila, že dominikánský laikát, zvyklý na svou nesamostatnost, mlčel a nepracoval. Snad to vidím příliš příkře, ale mé tvrzení se opírá o osobní zkušenosti a svědecké výpovědi mnohých z vás. Situace se začala postupně měnit až v posledních několika letech a to díky oživení terciářského života, který podporoval současný provinciál řádu bratří Kazatelů P. Dominik DUKA.

Dnes, jak víme, se dominikánský laikát těší získané autonomii, v jejímž duchu se sám spravuje. V praxi by to mělo znamenat, že se ve své apoštolské činnosti plnohodnotně postaví po bok dominikánských Otců, a po praktické stránce (svého vnitřního ustrojení) se začne sám organizovat a soběstačně si řešit své vlastní problémy. Otcové Řádu se tak budou moci intenzivněji zaměřit na duchovní vedení a vyučování víry v jednotlivých místních sdruženích (MS) dominikánského laikátu. Je to tak lepší pro obě strany a už první výsledky potvrzují správnost tohoto trendu.

Mluvíme stále o autonomii, ale současně se ptáme, kde vlastně probíhá ona dělicí čára mezi Řádem a dominikánských laikátem?

Od začátku svého výkladu se držme skutečnosti, že nejde o žádné odtřížení. Provinciál Řádu bratří Kazatelů je pořád nejvyšším představeným všech Sdružení laiků řádu sv. Dominika (tzv. Consociationes christifidelium na území čs. dominikánské provincie a všech zařízení, která podléhají jeho provomoci. Jeho zástupcem pro dominikánský laikát je provinční promotor, jenž "je jmenován provinční kapitulou nebo provinciálem s jeho radou, po konzultaci s provinční radou laikových sdružení sv. Dominika" (Konst. č. 20b). Promotor dominikánského laikátu budí nad dominikánským duchem sdružení a vhodným způsobem tato sdružení podporuje. V organizačních záležitostech se obrací na svého pomocníka, jímž je provinční představený (moderátor) dominikánského laikátu. Seznamuje ho s potřebami Řádu a předkládá mu úkoly, které jsou svou povahou dominikánskému laikátu blízké. Dále promotor úzce spolupracuje s řádovými asistenty, zvláštní péči věnuje laikům novicmistřům

a i náboženské vzdělávání celého laikátu je pod jeho dozorem.

Provinční představený (moderátor) dom. laikátu pak spravuje a organizačně vede všechna sdružení a dohlíží na jejich společný cíl. Do jeho kompetence patří, aby věděl o provozních těžkostech jednotlivých představených (moderátorů) místních sdružení. Např. má vědět, kde schází řádový asistent, zda u nových členů probíhá řádný noviciát, zda přijímání nových členů se řídí podle dispozis předepsaných ve Směrnicích, podporuje zakládání nových sdružení, urovnává případné spory a společně s promotorem dbá o nová duchovní povolání pro Institutu zasvěceného života. Dá se tedy říci, že je to provinční představený dom. laikátu, kdo nese celkovou zodpovědnost za chod a pořádek ve sdruženích, tak jako promotor přebírá veškerou zodpovědnost za duchovní a věroučnou úroveň dominikánského laikátu. Provinční představený (moderátor) sse svojí radou je jakýmsi integračním svorníkem všech místních sdružení dom. laikátu. V jeho rukou neleží moc, ale vliv zasazovat se ve prospěch všeobecných potřeb jak sdružení tak i jednotlivých dom. laiků.

Z toho, co jsme si uvedli, je zřejmé, že dělicí čára mezi Řádem a Sdružením laiků řádu sv. Dominika probíhá právě v oné samostatnosti rozhodovat, řídit chod a určovat programovou činnost místních sdružení. Řádu pak přísluší nejdůležitější podíl jeho činnosti: duchovně vést, nábožensky vzdělávat a podle okolností místa a doby podporovat apoštolskou horlivost členů (srv. Konst. čl. 19a). Tam, kde řídí řádový asistent průběh setkání a řeší za dom. laikát organizační otázky, včetně přijímání nových členů či urovnává o své vůli vzniklé spory, je to zasahování do autonomie dominikánského laikátu. Naopak, chce-li dominikánský laik duchovně vést ostatní členy, pokud tak nečiní z funkce novicmistra či z pověření řádového asistenta, troufale zasahuje do kompetence Řádu. Stvrzuje-li však Řád nově zvolené představené (moderátory) dom. laikátu, není to vměšování do záležitostí laikátu, neboť tak činí ze samého práva vykonávat soudní pravomoc (jurisdikci) nad Sdružením laiků Řádu sv. Dominika. U této skutečnosti však pro dom. laikát nevyplývá tzv. exemptnost, neboť členové sdružení i nadále podléhají jurisdikčně diecézním biskupům. EXEMPTNOST se dominikánského laikátu netýká!

Požár v klášteře Prulla
V klášteře Prulla, který je znám díky svému založení sv. Dominikem a byl vůbec prvním klášterem dominikánek, 18. srpna vznikl požár většího rozsahu. Sestry mohly rychle vyklidit své cely a opustit klášter, žádná nepříšla k úrazu. Požár rychle zachvátil všechny střechy a některé cely. Knihovna však poškozena nebyla. Obnovovací práce budou trvat několik měsíců.

Laici v Polsku

Několik informací o laickém sdružení sv. Dominika v Polsku

P. Alexiewicz O. P. je od března 1990 promotorem laických sdružení v polské dominikánské provincii, je mu 42 let, vystudoval psychologii. Následující text je částí rozhovorů, který prostřednictvím sestry Česlavy a bratra Hyacinta poskytl našemu časopisu v automobilu cestou z Prahy do Krakova:

V Polsku je v současné době 17 laických společenství (fraternia), která mají dohromady asi 500 členů. Jde převážně o starší bratry a sestry s výjimkou tří společenství mladých (Varšava, Poznaň, Siedlce). Společenství se setkává jedenkrát měsíčně (mše sv., přednáška, kterou zabezpečuje asistent). Alespoň jedenkrát ročně se uskutečňují exercicie, přízpůsobené manželům, studentům, rodinám, svobodným, ale i skupinám rozdílných etap vnitřního života. Společenství shromažďuje finance formou členských příspěvků. Z takto vzniklého fondu udržuje knihovnu společenství a platí svému asistentovi výlohy spojené s dopravou. Navíc i finančně podporuje činnost řádu. Myslím, že i vy se budete muset připravit na to, že řád bude do jisté míry závislý na materiální obětavosti vás, laiků.

Laické sdružení v Polsku potřebuje obnovu. V dominikánské rodině nemělo potřebných prostor pro rozvoj své aktivity. Z polského pohledu se jeví situace u vás lepší. "V podzemní době" otcové i laici velice těsně spolupracovali, zatímco v Polsku kde byla činnost řádu legální, byla a je vzdálenost mezi řádem a laickým sdružením mnohem větší.

Přijde-li člověk s tím, že chce být členem laického sdružení sv. Dominika, měl by být - jak říkají stanovy - zralý, jako lidská osobnost, která do jisté míry zná své vlohy, vlastnosti a náklonosti, i jako člen katolické církve. Společenství by totiž nemělo být terapeutickým kroužkem pro psychicky a sociálně nevyrovnané. Nejde přece o společenství pro společenství, neměli bychom se setkávat jen na základě vzájemného kamarádství a pěstovat ve společenstvích pocit jisté nadřazenosti nad ostatními věřícími, tvářit se oduševněle, sedět při mši sv. na privilegovaných místech a pozorovat ostatní z intelektuálních výšin vzdělanosti, získané na večerní univerzitě "dominikanismu". Posláním sdružení laiků sv. Dominika je přece spolu s ostatními větvemi dominikánské rodiny sloužit a pro tuto službu hledat posilu v řádové spiritualitě.

Studium uvnitř sdružení by nemělo být zaměřeno pouze na řád, na tonismus atd. Solidní poznatky jsou potřebné i z psychologie, sociologie, apod. Samozřejmě, že základním studijním materiálem je christifideles laici a ostatní dokumenty, týkající se poslání a činnosti laiků v církvi a ve světě.

Z publikací zaměřených na řád používáme k formaci především knihy M. H. Vicaire O. P.: Dominik czyli laska Slowa, G. Bedouelle: Dominik i jego Bracia Kaznodzieje, Dominikanie - Szkice z dziejow zakonu. Od tohoto roku by měl v Poznani začít vycházet časopis Dominikánská rodina, který bude sloužit také laickým sdružením. Jistě se najdou cesty vzá-

jenné spolupráce s vaším časopisem. Potřebujeme se více poznat a překonat kulturní rozdíly i častou nedůvěrou, zasetou do duší komunismem. Máme stejné kořeny, ale i stejné problémy. V minulosti do Polska z Čech přišlo křesťanství a z Polska do Čech dominikánský řád. Pokračujme v tomto obohacování a využijme možností intenzivnějších kontaktů.

PŘEDSTAVUJE SE...

V této rubrice by se vám, milí čtenáři, měli představit jednotlivá laická společenství. Smyslem je vzájemné poznávání a obohacování se o zkušenosti druhých. A začínáme samozřejmě doma, tedy o příspěvek jsme požádali převorku společenství, které se schází ve městě, ve kterém má sídlo také redakce.

Olomoucké společenství III. řádu sv. Dominika má dlouhou tradici s pestrými činnostmi. V minulosti bylo toto společenství silně napojeno na bratry I. řádu. Společenství se scházelo 1x měsíčně v neděli dopoledne v kapli dominikánského kostela. Začínalo se mší svatou, pak následovaly mariánské hodinky pro terciáře, potom přednáška. Společenství bylo vedeno k samostatnému studiu. Hlavní přednášku měl duchovní otec, pak se k danému tématu diskutovalo nebo se meditovalo. Nakonec se probíraly různé aktuální a řádové záležitosti a končilo se společnou modlitbou. Vše se neslo v duchu kontemplace + akce, t. j. poučení, vzdělání, aplikace na život a apoštolát. Otcové vychovávali k odpovědnosti, předávání ducha evangelia a ideálů sv. Dominika. Vzpomeňme za všechny na práci Dr. Habáně a Dr. Škrabala. Posledním duchovním otcem olomouckého společenství terciářů byl Dr. Reginald Dacík.

Když byly v roce 1950 řády násilně zrušeny, byl úředně zrušen i řád terciářů. Díky dřívějšímu vedení duchovních otců a prozíravosti Dr. Rudolfa Cola společenství přeživalo dál pod hlavičkou Mariánského sdružení. Dr. Col, sám dominikánský terciář, pokračoval ve vedení společenství ve stejném duchu. Po jeho smrti se terciáři scházeli soukromě v bytech.

Po znovunabytí svobody se oživilo i společenství terciářů. Má asi 20 členů a je rozděleno do dvou skupin. Jedna skupina se zabývá filosofií, druhá skupina tvořená členy patřícími do řádu již několik let, probírá "Prameny duchovního života" podle Dr. Dacíka. Způsob a forma práce terciářů se teprve tvoří, ale je již zřejmé, že III. řád bude muset být samostatnější a spolupráci na odborné rovině bude rozvíjet nejen s I. řádem, ale i s ostatními větvemi řádu.

Prosíme jiná místní společenství, aby nabídla k výměně náměty práce, zajímavé přednášky, literaturu apod.

Kontaktní adresa na představenou společenství: Zdislava Kvapilová

Na vozovce 19

772 00 Olomouc

SVATÝ VE SVĚTĚ

Časopis německé dominikánské provincie Kon-takt přinesl ve svém 18. čísle článek z pera Quida Horsta o novém blahoslaveném, který byl terciářem. Zde je překlad tohoto článku :

Jan Pavel II. vyhlásil v Římě studenta Piera Giorgio Frassatiho, zemřelého v roce 1925, za blahoslaveného.

Vatikán 21. května 1990.

Nebyl ani knězem nebo členem některého řádu, a přece založil náboženské společenství. Rovněž není známo, že by se mu dostalo zvláštních nadpřirozených milostí či soukromých zjevení. V jednom z jeho dřívějších životopisů se praví, že "byl prostým laikem v církvi a křesťanem ve světě." Pier Giorgio Frassati se narodil dne 6. dubna 1901 jako syn zámožných rodičů v Turinu, kde také ve stáří 24 let zemřel.

V neděli dne 20. května 1990 ho papež Jan Pavel II. při mši sloužené na Petřském náměstí prohlásil za blahoslaveného. Mladý Piemontan vedl život křesťanské dokonalosti, a to v tak obyčejných poměrech, že se to pro svatého v katolické církvi jeví téměř neobvyklým. Stejně jako při jiných slavnostech svatořečení viselo také tuto neděli z fasády Petřského dómu několik metrů velké vyobrazení nového blahoslavence. Toto vyobrazení bylo zakryto látkou až do doby, kdy papež přečetl dekret o jeho blahoslovení. Pak se teprve obraz zjevil zrakům všech přítomných. Veselý a užaslý šepot se rozšířil při jeho spatření v řadách přítomných. Neuviděli totiž vážný obličej se soustředěným pohledem, nýbrž obraz mladého, dobře rostlého muže v krátkých kalhotách a pruhované, otevřené košili, jak stojí smějící se na právě dosaženém vrcholku velehor. Pier Giorgio Frassati byl totiž nadšeným hrolezcem. Jednomu svému příteli napsal: "Nejraději bych byl celé dny v horách, abych zde mohl sledovat velikost Stvořitele." Ale k tomu měl Pier Giorgio sotva čas. Již jako žák a později jako student vysoké technické školy našel vztah k početným katolickým sdružením, která tenkrát mladému muži jeho věku a stavu byla k dispozici. Severní Itálie v letech po první světové válce byla dobou ještě kvetoucích katolických sdružení, ale také různých rozmísek křesťanských skupin s fašisty či komunistickými dělnickými spolky. Pier Giorgio byl mimo jiné členem Eucharistické ligy, Mariánské kongregace, dominikánského třetího řádu, spolku katolických studentů FUCI a Katolické akce. Pro něho to byla přirozená cesta, jak převzít jako laik odpovědnost v církvi a tím projevit svoji víru. "Jsi pobožník?" byl dotázán na univerzitě. "Bigotto" - tak nazývali fašisté a komunisté ty katolíky, kteří se svým náboženským přesvědčením nijak netajili. "Nikoliv, zůstal jsem křesťanem", odpověděl Pier Giorgio jednomu tazateli. A v dopise svým kamarádům v "Milites Mariae" píše: "My katolíci, a zejména studenti, musíme splnit těžký úkol a tím je sebevzdělání. My, kteří jsme milostí našeho Pána katolíky, nesmíme promrhát nejkrásnější léta svého života, jak to činí mnozí mladiství. "Při setkáních a kongresech katolických sdružení, ale také tehdy, došlo-li ke střetnutí

s fašistickými nebo komunistickými bojůvkami, stával Pier Giorgio v první řadě. Ale nevedla jej k tomu jen pouhá radost ze spolkového života. Krátce před svou smrtí se vyznává v dopise příteli: "Každý den rozumím lépe a více milosti být katolíkem.... Život bez víry, bez obhajoby jejího dědictví, bez možnosti stálého boje za pravdu, to by se nemohlo nazývat životem, ale pouze možností nějak se protlouci životem."

Rodičovský dům však nepřipravil mladého Frassatiho k tomu, aby při tehdejších politických a společenských rozmíškách vyznal svoji víru. Jeho otec Alfredo Frassati, který býval často mimo dům, založil ve svých 26ti letech deník "La Stampa", list liberálních směrů. Život rodičů Piera Giorgio nebyl harmonický. Přes politickou liberálnost otce panovaly při výchově dětí v domě Frassatich přísné zásady. Ještě dnes žijící sestra Piera Giorgio označila ve svých vzpomínkách své dětství jako sen. Dětem zřejmě chybělo teplo domova a přichylnost. Přesto byl Pier Giorgio veselý, ba šťastný člověk. Sotva která fotografie ho ukazuje vážného, většinou však jako smějícího se mladého muže. Denně se účastnil mše sv., dvakrát měsíčně bděl se svými přáteli celou noc před vystavenou Nejsvětější svátostí. Často opouštěl dům rodičů a navštěvoval nejchudší obyvatele města, rovněž navštěvoval nemocné a trpící nouzí. Jednoho přítele prosil, aby ho doprovázel se slovy: "navštěvovat chudé znamená navštěvovat Krista." Při jedné návštěvě nemocného se Frassati nakazil dětskou obrnou. Prudký záchvat zálné choroby zchvátil zdravím a silou překypujícího mladého muže během jednoho týdne. Pier Giorgio zemřel 4. července 1925. Tohoto dne bude církev v budoucnu vzpomínat na svého nového blahoslaveného. "Díváme-li se na něho," řekl Jan Pavel II. při projevu k jeho blahorečení, "není těžké porozumět skutečnosti, že tajemství svatosti a univerzálního povolání všech pokřtěných je v dosahu všech lidí a tkví v přijímání vůle našeho Otce s láskou a ochotou a splnit ji bez váhání."

(přeložil Bedřich Zatloukal)

STUDIJNÍ SJEZD O JACOBU DE VORAGINE

8.7.90 se konala v Janově studijní konference o slavném autoru důležitých děl "Legenda aurea" (česky vyšlo ve Vyšehradu - 1982) - o dominikánovi Jacobovi de Voragine. V dějinách Řádu a Církve je to důležitá postava, protože byl kazatelem, historikem, hagiografem, teologem, biskupem v Janově a byl blahoslaven. Odborníci dnes vyzvedávají, že postava tohoto dominikána dnes v celém světě budí velký zájem. Opírá se o jeho důležité dílo "Legenda aurea", jež bylo svého času důležitou sumou encyklopedického vědění. Od roku 1300 dodnes zůstalo hagiografickým dílem, které podněcovalo hagiografické umělce v malířství, sochařství, malbě na skle a v miniatuře.

*

Medzinárodné stretnutie dominikánskych laikov v Toulouse a Prouilhe

*

Francúzska národná rada organizovala r.1990 stretnutie dominikánskych laikov na európskej úrovni. Pozvaní boli asistenti provincií, duchovní asistenti a predstavitelia rímskeho generalátu. 18 provincií pozvanie na podujatie, ktoré sa na takýto spôsob konalo výkrát, prijalo.

Čo zreferovať o takomto stretnutí? Ako výsledok nevyšla odtiaľ nijaká listina s pokynmi, ktoré sa budú študovať a rozdiskutovávať v celoeurópskom meradle. Čo náľha radosťou, je konštatovanie, že dominikánsky laikát žije i dnes, a to nielen v krajine sv. Dominika, ale i tam, kde by sme to najmenej čakali: v Dánsku, Švédsku, Maďarsku a Rusku. Na stretnutí sa čoskoro vytvorila veľmi srdečná atmosféra v spoločenstve, ktoré za štyri dni absolvovalo náročný program. Generál rádu poslal stretnutiu svoj srdečný pozdrav, v ktorom vyzdvihol úlohy dominikánskych laikov v minulosti i v súčasnosti. Organizácia stretnutia zodpovedala južanskému temperamentu. Pri všetkej láskyplnej snahe neprebíhalo napríklad tak, ako by si to boli predstavovali Nemci. Neboli k dispozícii aparatury pre simultánny preklad, a tak celé jednanie mohlo byť iba v dvoch rečiach a následné tlmočenie bolo práčne a časovo náročné. V tejto krátkej správe tiež nie je možné podať vyčerpávajúci prehľad o živote v jednotlivých provinciách a preto sa obmedzíme iba na to, čo bolo snáď najzaujímavejšie.

Ku všeobecnej radosti sa účastníci mohli zviazať s ruským dominikánom z Moskvy, bohužiaľ, laik ktorý mal pricestovať s ním, nedostal načas vízum.

Dominikánsky život sa zrodil v Moskve za čias najtemnejšej totality v prvej polovici nášho storočia. Na jeho začiatku stojí konvertitský mladomanželský pár, duchovného vedenia, ktorého sa ujal vtedy dominikánsky kňaz, poverený starostlivosťou o Francúzov v Moskve. Tento ich prijal do Tretieho rádu sv. Dominika, po čase sa vyvinula malá "Familia Dominicana", ktorá za stalinských čias utrpela nesmierne straty, ale ešte dnes žije z tejto skupiny šesť laikov, ktorí sa vyznačujú vysokým a kvalitným vzdelaním a majú nemalý vplyv na intelektuálne, nábožensky orientované kruhy v Moskve. Dvaja frátri, ktorí tam prišli z Poľska, sa pokúšajú prestárlú rímskokatolícku komunitu nanovo oživiť. Pre otca dominikána bolo stretnutie v Prouilhe veľmi dojemným zážitkom a prvým stretnutím so stredo-európskymi laikmi!

Vyjadril sa, že Moskva prahne po duchovnom živote, a najmä po vlastnom biskupovi.

Polské skupiny laikov sa zameriavajú predovšetkým na charitatívnu pomoc k zmierneniu materiálnej núdze a organizujú početné modlitebné skupiny, vysielajú laikov na pomoc pri výstavbe nových farností v Sovietskom zväze. Niektoré skupiny sa skladajú z členov, ktorí sa venujú výhradne katechéze.

V Dánsku toho času neexistuje ani jeden dominikánsky konvent, ale laická skupina áno, hoci jej členovia sú už starí. 82-ročný kňaz robí, čo môže. (Nezabudajme, že viac než 90% Dánov sú protestanti a životná úroveň zviadla prevažnu väčšinu obyvateľstva ku konzumnému prístupu k životu). Jeden dominikán prichádza zo Švédska, tam sú traja frátri, ktorí mu pomáhajú. Švédsko má dve spoločenstvá s dvadsiatimi členmi, čo sa nám zdá ani nie hodným spomenutia, ale povážme, že v krajine je iba niečo okolo 100.000 katolíkov! Sú to zväčša konvertiti, ktorí hľadajú práve spôsob života, ktorého fundamentom je viac meditácia ako privela aktivity. Čo im málinko možno vytknúť? Sú trochu vzdialení ideám koncilu, ale tomu sa v takej izolácii ani nemožno veľmi diviť. Potrebovali by viac kontaktov. Nateraz prináležia ako vikariáty parížskej provincii. Pozoruhodný model vznikol v Maďarsku, nová fraterita patrí nateraz do rakúskej provincie. V Maďarsku žijú dominikáni jednotlivo, pracujú vo farnostiach samostatne. No objavila sa takisto skupinka starších terciárov, ktorí "prežili". Z iniciatív istého nemeckého dominikána sa všetci títo ľudia skontaktovali, vytvorila sa i skupinka piatich mladých rodín s deťmi, ktorí sú možno prvou bunkou nového dominikánskeho hnutia v tejto krajine - majú spolu 21 detí. Manželské páry sú zodpovední za modlitebné skupiny, ktoré vedú, a popri zamestnaní vyučujú vo svojich farnostiach, dokonca katechizujú na svojich pracoviskách, venujú sa dlhodobu chorým a delia sa i s nimi o svoj život.

Z juhonemeckých komunít zaujala jedna z okolia Stuttgartu. Žije tam dominikán, ktorý je zároveň psychoterapeutom. Žije ešte s jedným laikom a dvoma chorými v jednom dome. Ďalší dvaja lekári - dominikánski laici - im pomáhajú. Pokúšajú sa žiť podľa vzoru myšlienky "Archy" Jeana Vaniera.

Pomerne veľký počet dominikánskych laikov žije v Anglicku. Sú veľmi starí a veľmi rozptýlení po celej krajine, no i oni objavili spôsob, ako si uchovávať svoju špiritualitu. Nemajú kontakt so žiadnym konventom, a predsa-udržujú písomné kontakty a povzbudzujú sa vzájomne, dávajú si "duchovné stretnutia v modlitbe" na určitú hodinu dňa. Žiaľ v krajinách s najlepšimi tradíciami treba konštatovať, že patrí majú najmenší záujem o kontakty s laikmi. Velikánske rozdiely sú tam i medzi tradičnými, starými terciárskymi skupinami a tými, ktoré spontánne vznikajú v súčasnosti. Práve tu je naliehavá výzva - najdime spoločnú reč, nepretínajme nite, ktoré nás spájajú.

Vo všeobecnosti možno povedať, že početne malé skupiny v Irsku, Nemecku, Portugalsku prinášajú intenzívnejšie možnosti spoločného života. Často sa tam opakovalo slovíčko COPAS-SER, čo nie je ľahké preložiť, ale znamená asi tolko: sprevádzať sa jeden druhého v živote, spolu sa radosť, trpieť, skúšať žiť spolu pravdu. A na to je potrebné podľa možnosti mať čo najužšie kontakty vzájomne medzi

všetkými odnožami veľkého rádu, veľkej rodiny.

Pôvodne boli na toto stretnutie plánované na prediskutovanie veľké témy: prínos laikov v živote rádu na národnej a európskej úrovni, laikát dominikánov včera, dnes a zajtra, laikát a nová evanjelizácia Európy ... Neprišli na rad, boli "priveľké". Malé skupiny vyžadovali malé témy, ale o to potrebnejšie pre denný život.

Jedna téma zaujala všetkých : mládež.

V nových hnutiach a spoločenstvách s náboženským zameraním sa objavuje, v "starých", klasických rádoch málo. Prečo asi?

Vieme, že v našich časoch je "zaviazanie sa" ťažkou podmienkou a menej pritažlivé sú i tu "staré štruktúry" klasických rádoch.

Vždy viac a viac sa v debatách objavujú rôzne skupiny s charizmatickým zameraním, ktoré sú "sebestačné" i bez klerikov a prihovárajú sa skôr citu a srdcu. Ale práve tieto spoločenstvá by potrebovali aj teologickú základňu, aby neostali stavbou na piesku.

A tu má dominikánsky laikát obrovskú šancu. U nás sú pevné práve tie základy, potrebujeme skôr rozhybať srdcia a nájsť cesty ku sebe. Neboli dané nijaké univerzálne recepty. Nechýbal humor, návšteva miest, drahých srdcu každého dominikána.

Najväčšou radosťou bolo, že sa konečne stretol Východ so Západom. Budúce stretnutie má byť r. 1992 v Budapešti.

Ostáva nám dúfať a prosieť Pána, aby na tomto stretnutí nechýbali predstavitelia dominikánskych laikov z našej vlasti.

A krásny impulz pre spoločenstvá, ktoré si myslia, že zanikajú buď pre vyšší vek alebo malý počet, ale i pre tie, ktoré sa narodili za posledné slobodné mesiace.

(podľa zahr. prameňov pripravila
Kateřina Danieliszová)

skom majstrovi, Ambroz. Počas života O. Gregor rád s úsmevom rozprával, že mená, ktoré v živote dostal (teda včetine reholného), ho svojou vážnosťou priam desili, vyvolávali totiž pocit zodpovednosti u ich nositeľa. On, človek z prirodzenosti veselý a rád rozveselujúci aj iných, mal mať za patrónov vážnych a učených cirkevných učiteľov. Treba povedať, že z vyššej perspektívy mala táto, na prvý pohľad nepodstatná vec, hlboký význam. Ak mu nebolo určené, aby svojich patrónov nasledoval v učenosti a vysokých cirkevných úradoch, potom celkom určite v zodpovednosti za podstupené skúšky a v znášaní protivenstiev, ktoré so sebou priniesla celkom zmatená doba. Vcelku radostné detstvo prežil v rodnom dome na Florianovej č. 5, voľné chvíle trávil s rovesníkmi často v Katolíckom kruhu na Jarčkovej ulici, ale veľmi rád bol učenlivým poslucháčom strýka Ambroza a iných strážich členov príbuzenstva, od ktorých rád a s úctou čerpal vážne životné rady. Bezpochyby aj táto záľuba ovplyvnila jeho ďalšie životné zameralenie. Tu sa učil národnému citeniu, získaval rozumový rozhľad a konfesijnú toleranciu (otec bol evanjelik).

Ako 9 ročného ho posielajú rodičia do Viedne, kde vychodil dva ročníky cirkevnej ľudovej školy vedenej mariánskymi bratmi. Po návrate pokračoval v štúdiách na reálnom gymnáziu, ktoré neukončil, ale po štyroch ročníkoch prestúpil na obchodnú akadémiu. O zameralení svojho ďalšieho života nemal vtedy ešte zrejme jasnú predstavu. Na jednej strane ho lákalo duchovné povolanie (v tom čase si dopisoval s kapucínmi, ktorí pre eventúálnom vstupe do rehole požadovali maturitu), na druhej strane, vzhľadom na svoje humanitné zameralenie, vzťah k politike, obchodu a rečiam, pomysľal na politickú kariéru alebo zahraničný obchod.

Plány ambiciózneho mladíka prerušila Božia prozreteľnosť udalosťami, ktoré mali čochvíľam nastať. V roku 1944 musela celá rodina evakuovať do Ružomberka. Tu v neďalekej Lubochni zložil O. Gregor maturitnú skúšku. Keďže po návrate domov v máji 1945 mu nový režim maturitu neuznal, musel je zopakovať v Košiciach, kde strávil krátke obdobie od mája do júna 1945, kedy príležitostne navštevoval bohoslužby v dominikánskom kostole. Vtedy bol už zrejme pevne rozhodnutý pre duchovný stav, čo dal jasne najavo rodičom pri rozhovore o svojej budúcnosti. Avšak o vstupe práve do dominikánskej rehole rozhodli takpovediac v poslednej chvíli a celkom neočakávane kázne P. Inocenta Mullera O. P., košického dominikána, ktoré príliš rozolútne zaklopali na jeho srdce.

(pokračovanie v budúcom čísle)

K nedožitým 70-inám Otca GREGORA HAJDU,

JEDNÉHO Z OBNOVITELOV DOMINIKÁNSKEHO ŽIVOTA

NA SLOVENSKU

Ak by si niekto pozorne prezrel dobové fotografie centra Prešova zo začiatku 20. stor. ihneď by zistil, že v meste pulzoval nehatený obchodný, politický a kultúrnonáboženský život. Vládol tu typický obchodný ruch slovenského malomesta z prelomu storočia. Napr. len na pomerne malej Florianovej ulici bolo 12 potravinárskych predajní, z toho 5 mäsiarstiev, teda na dnešnú, decimáciou súkromného obchodu poznačenú dobu, priam nepochopiteľný počet.

V tomto prostredí sa v rodine obchodníka a živnostníka Karola Hajdu narodil syn, ktorému pri krste dali meno po strýkovi, čižmár-

OTEC TOMÁŠ TÝN O.P. -

- OBĚŤ ZA SVOBODU CÍRKVE V ČESKOSLOVENSKU

Všechno začalo 29. června 1975 o slavnosti svatých apoštolů Petra a Pavla. Toho dne se otcí Tomášovi dostane té milosti, že ho papež Pavel VI. vysvětlí v Římě na kněze zároveň s mnoha jinými kandidáty. Zatímco papež klade ruce na jeho hlavu, on, který je už se svou rodinou jako uprchlík v Německu, nabídně Pánu svůj život za svobodu církve v Československu.

Tomáš byl synem Zdeňka a Ludmily Konupčíkové-Týnové. Oba byli lékaři. Otec byl psychiatr, matka neuroložka. V rodinném prostředí získal křesťanské zásady, které nebylo dovoleno hlásat veřejně, protože komunistická vláda hlásala ateismus.

Skončil skvěle základní a střední školu ve svém rodném městě Brně. Dostal nadaci, aby pokračoval ve studiu na akademii v Dijonu ve Francii, kde se stal bakalářem pro vyučování filosofie a literatury (1. 7. 1969). Ačkoli byl nad ním dohled jako nad jinými československými studenty, měl styk s dominikánem P. Feretem, který tam měl zvláštní řadu přednášek. Mezitím (1968) jeho rodiče emigrovali z vlasti a ubytovali se v Neckargemünde v Záp. Německu.

Tomáš byl považován za studenta velmi snaživého a vyjimečně nadaného. Měl zvláštní náklonnost pro filosofii a východní jazyky.

Obláčku měl 28. 9. 1969 ve Warburgu ve Vestfálsku, kde vykonal noviciát, složil jednoduché sliby (29. 9. 1970) a začal studovat filozofii a teologii pro německou provincii. Studoval již teologii, když v roce 1973 odjel do Boloně, kde byl novicem jeho krajan P. Jiří Veselý O. P. V Boloni dokončil studia, dosáhl lektorátu a licenciátu. Doktorát teologie pak složil v Římě. Kněžské svěcení přijal 29. 6. 1975. To už patřil k provincii lombardské, ačkoli měl velkou lásku ke své vlasti.

Stal se profesorem morální teologie. Projevil velkou rovnováhu proti různým manipulacím, kterým je dnes podroben tento obor.

Jeho smysl pro Boha a jeho zbožnost byly hluboké. Vyústily v intenzivní a mnohotvárnou apoštolskou činnost, která šla od lidí vzdělaných k malým dětem. Stále byl zdvořilý a srdečný a byl ochoten každého vyslechnout. Dával vždy jasnou a přesvědčivou odpověď. Od otce Tomáše - který, ačkoli mu ještě nebylo čtyřicet let, měl tak rozsáhlou činnost a tak velkou zralost - se očekávala budoucnost

bohatá intelektuálními a apoštolskými díly. Avšak plán Boží byl jiný. Kromě vyčerpanosti ke konci studia, náhle ho překvapily pronikavé bolesti v zádech. Odpověď lékaře byla neúprosná: rakovina plic. Týdny života jsou sečteny. Jeho otec si jej odváží domů, kde ho odborně ošetřují. To vše se děje v listopadu a prosinci 1989.

Mezi svými drahými umírá 1. ledna 1990, pochován 5. ledna v Neckargemünd.

REGENT STUDIA VZPOMÍNÁ...

Pevný jako diamant, sladký jako maminka

Silný a ramenatý fyzický obraz, mocný a neúprosný tón hlasu mohly poskytnout o P. Tomášovi jen jednu stránku jeho osobnosti, která se ve skutečnosti ukázala sladká a bezelstná v přímém a neformálním styku.

Byl mým studentem. Dlouhou dobu jsme byli blízko sebe u stolu. Chodili jsme spolu do hor. On, profesor oceňovaný jako kolega i učitel pro solidnost své nauky - s jeho nezaměnitelným základem tomistické filosofie silného metafyzického ražení, zakotvené aristotelismu i v samém platonismu s žilami scho-lastiky - byl stále více milován než obdivován od studentů pro onen nadšený a strhující příklad, který pak uměl předat v osobním styku a při duchovním vedení tolika duší.

Osobnost tedy navenek silná, ale vnitřně citlivá, a proto neméně milována a okouzlující. Připomíná nám to, co P. Lacordaire říkával o sv. Dominikovi: "Pevný jako diamant, sladký jako maminka."

+ + +

SMÍRNÁ OBĚŤ ZA SVOBODU CÍRKVE U NÁS

O. Tomáš svěřil své tajemství - smírné oběti za svobodu církve v Československu - krátce předtím, než propukla u něj choroba, jednomu mladému spolubratru, a ten ho svěřil po jeho smrti otcí převorovi a provinciálovi.

Teprve 22. dubna 1990 byla zveřejněna oběť Otce Tomáše a její smysl. Oné neděle Svatý otec dosvědčil svou přítomností v Praze znovu nabytou náboženskou svobodu v Československu. Tyto souvislosti jsou úžasné. Na začátku a při prvních náznacích lidové vzpoury v Československu (srpen 1989) pocítí O. Tomáš první kruté bolesti ohlašující nemoc. Svou poslední homilii v bazilice sv. Dominika měl O. Tomáš 28. října 1989.(!) Jeho pobyt v nemocnici v Boloni spadá do druhé půle listopadu 1989. V den zvolení V. Havla prezidentem doznala jeho nemoc první akutní krizi. A 1. 1. 1990, tj. v den slavnosti P. Marie, Matky Boží v ranních hodinách umírá.

+ + +

Výše uvedené texty jsou sestaveny ze vzpomínek a svědectví jeho rodičů, spolubratří a jeho představených. P. Ambrož Svatoš, který nám materiály zapůjčil, se zároveň obrací na každého, kdo se setkal s Otcem Tomášem (kdekoli), aby laskavě zaslal všechny své vzpomínky, dopisy, fotografie nebo magnetofonové záznamy na jeho adresu:

P. Ambrož M. Svatoš O. P.

Dolní Česká 3

669 01 Znojmo

Na 3. neděli adventní se ve všech kostelích Čech a Moravy četl Pastýřský list k zahájení 4. roku Desetiletí duchovní obnovy národa. Naši biskupové se v něm obrátili s konkrétní výzvou na dominikánský řád. Přetiskujeme tuto část listu a doufáme, že slova - přání našich biskupů nepadnou v zapomnění.

"... Jako v minulých letech i v tomto roce bude náplň roku pro nás zosobňovat jedna velká postava naší národní duchovní tradice. Letos to bude blahoslavená Zdislava, současnice svaté Anežky České, která jako manželka a matka, pečující nejen o svou rodinu, ale o všechny potřebné a žijící opravdovým a hlubokým duchovním životem může být dobrou patronkou obnovy života našich rodin. Budeme si v tomto roce připomínat její životní příklad a prosit o její svatořečení.

Protože bl. Zdislava je významně spojena s počátky působení dominikánského řádu v našich zemích, očekáváme, že právě tato řeholní rodina, která statečně prošla léty pronásledování a stojí na počátku nové kapitoly svých dějin, významně přispěje k duchovnímu programu tohoto roku.

Komise pro Desetiletí duchovní obnovy při biskupské konferenci připravila pro tento rok řadu podnětů, s nimiž vás budou vaši duchovní správci postupně seznamovat a je otevřena dalším impulsům. Tento rok je však především záležitostí vás, laiků, vaší iniciativy, tvořivosti a velkorysosti. Vaše úloha v církvi a vaše zodpovědnost za proměnu světa a tedy i této společnosti a tohoto národa Duchem Kristovy lásky je obrovská a nezastupitelná"

SVATOŘEČENÍ BLAŽENÉ PANÍ ZDISLAVY

V tomto roce se důrazněji než kdy jindy modlíme za svatořečení bl. Zdislavy. Vybízejí k tomu také čeští a moravští biskupové, jak se o tom zmiňujeme na jiném místě. Do redakce jsme dostali k tomuto tématu milý příspěvek od našeho velkého zdislavského horlitele otce Ambrože Svatoše.

Písmo svaté - Kniha knih - mluví o Kniže života. Každý z nás si píše tuto knihu svými skutky - dobrými nebo špatnými - k vlastnímu zahanbení nebo oblažující slávě. Blažená paní Zdislava se již sama zapsala svým hrdinským, vzorným manželstvím a mateřstvím do Knihy života, do alba, kánonu, seznamu svatých nebešťanů. Zdislava patří mezi ty šťastné a obětavé spolupracovníky apoštolů, kterým říká Pán Jiříš: "Radujte se, že vaše jména jsou zapsána v nebi" (Lk 10, 20). Toto tajemné zapsání Zdislavina jména v nebi v seznamu svatých musí projít církevním soudem a soudní rozsudek schválen hlavou Církve - papežem, - má-li být toto Zdislavino kanonizování veřejné, publikované a platné pro celou církev. Papež schválí jednak heroické ctnosti paní Zdislavy a jednak zázrak, připí-

sovaný její přímlově a zásluhám. Zdislavino svatořečení musí být vydolováno z hlubin historických pramenů a zároveň vymodleno z výšin nebe.

Proto se šířeji zamýšlíme nad Zdislaviným svatořečením. Usilujeme o ně, modlíme se o ně, těšíme se na ně a mnoho dober od něho očekáváme. Jaké dobro si od něho slibujeme?

Duchovní obnovu celého národa. Moudré využití dosažené svobody církve a vlasti ke svornému budování duchovního, kulturního a materiálního dobra. Získaná svoboda nesmí vyústit k uvolnění vášní a k šílenému běsnění neřestí, nýbrž k odpovědnému hospodaření s Božími dary, hřivnami a bohatými zdroji naší země. Základem prosperujícího národa jsou jeho jednotlivé celky - rodiny. Křesťanská rodina je domácí malá církev a domácí stát, pečující o každodenní prospěch. Jde nám tedy o dobré rodiny po vzoru blažené paní Zdislavy!

Žila v manželství a rodině. Ideálně v ní splnila všechny úkoly věřící ženy, oddané manželky, milující matky, domácí paní, živitelky, kuchařky, ekonomky, ekoložky, léčitelky, vychovatelky, sociální pracovnice, smířitelky, apoštolské pracovnice mající zájem a spoluúčast se svým manželem panem Havlem na církevním a politickém životě v době krále Václava I.

Paní Zdislava měla svůj model a vzor v ideální ctnostné ženě, kterou Bůh povolal do rodinného života, a kterou Duchem svatým osvěcený autor vylíčil v knize Přísloví v 31. kapitole verši 10. až 31. Je to zlatá abeceda vzorné hospodyně, domácí paní. Ta je všestranně činná k údivu a radosti svého manžela a svých dětí. Je duší a srdcem všeho krásného a potřebného. Je to žena plná Boha a proto statečná, dovedná a svatá.

Biblista dr. Jan Hejčl komentuje celou 31. kapitolu Přísloví, týkající se vynikající ženy: "Shrňme-li všechny vlastnosti 'zlaté' hospodyně v 'abecedě' líčené, shledáváme, že vyniká zbožností, neúmornou snaživostí, nedsolnou přičinlivostí, která miluje práci a která má v nenávisti zahálku. Shledáváme u ní snaživost, podnikavost, otevřené oko pro vše, co se v domácnosti děje, pečlivost o všechny životní potřeby domácích i služebních, moudrost, vlídnost, starostlivost o výchovu dětí a štědrost k chudíně.... Za všechny ty ctnosti dochází také přiměřené odměny: denně bohatne. Až zestárne, budou tu děti pečlivě vychované, které budou pečovat o matku a budou mít také z čeho. Těší se všeobecné úctě, přispívá k vážnosti svého manžela."

Tuto překrásnou biblickou pasáž čteme a rozjímáme o památce blažené paní Zdislavy a zpíváme po ní rodinný žalm 127: "Blaze každému, kdo se bojí Hospodina."

Svatořečení bl. Zdislavy ukáže rodinám její vzorný život s manželem a s dětmi. V tom je specialita Zdislavy jako světice Bohem postavené do manželství a rodiny. Proto paní Zdislavu jako vzor rodiny dáváme malovat vždy s manželem a jejími čtyřmi dětmi.

Splnila také požadavek vyslovený sv. Pavlem v 1. listě Timoteovi: spasila se mateřstvím. Vytrvala ve víře, v lásce, ve snaze o svatý život a cudnost.

Paní Zdislava je nejaktuálnější světice dneška jako patronka rodin, základu šťastného národa.

Z. Kašíčka :

ZDISLAVA

(výňatek z připravované knihy)

Pro člověka, který se zabývá zjevem paní Zdislavy, ať už z jakéhokoliv hlediska, náboženského, historického, antropologického, sociálního nebo uměleckého, nic není tak průkazného, tak přesvědčivého a zároveň tak udivujícího a nakonec i podmaňujícího, jako její hrob, jako její tělesné pozůstatky a schrána. Každý takový člověk musí jednou k tomuto místu přijít, dřív nebo později. A kdo tam jednou přijde a uvidí tu zvláštnost a seznámí se souvislostmi místními, časovými a myšlenkovými, neubrání se jistě podmanivosti tohoto fenomenu. Tak dopadli všichni, kdo tam přišli, ať to byli prostí lidé, vědci nebo králové, umělci nebo vojáci. Tak dopadl čelný představitel českého baroka Bohuslav Balbín, tak dopadl slavné paměti spisovatel Jaroslav Duřich, současná básnička a spisovatelka Alena Vrbová a jiní. Jméno paní Zdislavy a její zjev po sedm století brázdí slavné rýhy v lidském povědomí široko daleko. Píše se o ní česky, latinsky, německy, anglicky, francouzsky, španělsky, holandsky. Její jméno je známo ve Švédsku i ve Střední Americe. Její postavy se zmocňují spisovatelé, básníci, dramatikové, rozhlasoví pracovníci, historikové. V roce 1987 v časopise Vesmír zařadil ji Dr. E. Vlček, který provádí v Národním muzeu antropologické rozborů, zcela bezděky do věru vznešené společnosti českých historických osobností: Sv. Václav, Vratislav I., Přemysl Otakar II., Karel IV., Ladislav Pohrobek, K.H.Mácha. Jaká to vznešená společnost! Nepřehání ten, kdo ji nazval "českou first lady", neboť měla všechny ty přídomky, které se takové osobě obvykle přičítají: mladá, hezká, vdaná žena, vzorná manželka a matka čtyř dětí, předčasně zemřelá, po dlouhá staletí zahrnovaná vědním obdivem. Žena, jejíž zjev působí mocně také přes ta dlouhá staletí i na dnešního člověka v materialistickém světě.

+ + +

Často se klade otázka, proč je kostel v Jablonném zasvěcen sv. Vavřinci a jaká je souvislost mezi těmito dvěma světci: Vavřincem a Zdislavou. Sv. Vavřinec jako mučedník bývá znázorňován s rožem, což znázorňuje jeho mučednickou smrt. Proti němu Zdislava, hradní paní, matka čtyř dětí. Výsvětlení nacházíme v pražském antifonáři, který je uložen v žitavské knihovně. Tam je zobrazen sv. Vavřinec jak pravou rukou - podle legendy - podává chudému chléb, levou rukou drží rož, svůj mučednický atribut. Kompozice se opírá o tento text: "Vavřinec dobré dílo vykonal, když ve znamení kříže slepým vrátil zrak a poklad církve dal chudým. Podobně se také mluví o Zdislavě v Dalimilově kronice: "Roku tisíc dvě stě padesát a dva

po zrození miléného Jezu Krista
odešla ze světa Zdislava,
paní vzácná, počestná a čistá,

jež pomáhat bédným měla dar.
Pěti mrtvým dala povstat z már,
slepčům kouzlem zrak zpět vracela,
maláty uměla docela
vyhojit, léčila mrzáky
a konala četné zázraky.
(překlad A.Vrbové - 1977)

ZDENĚK KAŠIČKA - spolupracovník dr. Braitto a slavné edice Krystal, v nedávné době pomáhal P. Ambrožovi Svatošovi při přípravě materiálů pro kanonizaci bl. Zdislavy.

POUŤ DO KRAJE DĚTSTVÍ BL. ZDISLAVY

Každá křesťanská rodina, tedy i celá naše dominiánská rodina vstoupila letošní rok do čtvrtého roku duchovní obnovy celého našeho národa. Tento rok je zaměřen na obnovu duchovní aktivity našich rodin. Vzorem v tomto snažení je žena skutečně svaté pověsti - bl. Zdislava z Lemberka.

Narodila se jako nejstarší dcera okolo roku 1220 v moravském Křižanově na Českomoravské vysočině. Její matka Sibyla přišla do naší vlasti v družině Kunhuty, dcery Filipa Švábského, dětské nevěsty krále Václava I. Jejím otcem byl mocný muž pan Přibyslav - důvěrník krále Václava I., který byl panovníkem dosazen do funkce královského kastelána na hradě Veveří u Brna.

Přibyslav a Sibyla byli manželé hluboce věřící. Vlastně jejich celý život a veškeré hmotné a duchovní snažení je těsně spojeno s rozvojem křesťanského životního stylu, zejména s hmotnou podporou života řádu.

O tom svědčí tyto historické skutečnosti: Pan Přibyslav v době kdy býval v Brně kastelánem, podporoval brněnské johanity u sv. Ducha, minority u sv. Janů (zde je u kazatelny pochován, zemřel 16. 2. 1251 v Křižanově) a jiné řeholní komunity. Významným způsobem se svou manželkou se zasloužili o založení žďárského kláštera, když povolali cisterciáky z Oseku pod Krušnými horami. Při samých hranicích Čech a Moravy začali budovat duchovní středisko tohoto regionu. Na tomto místě se rozprostíral hustý prales a rozsáhlá bahniska, jimiž však procházela jedna z nejdůležitějších a nejstarších zemských stezek - stezka libicko-žďárská. Tam byl jejich dcerou Eufemií a jejím manželem Bočkem z Obřan, který byl znojemským púkrabím, vystavěn cisterciácký klášter s chrámem zasvěceným Panně Marii Nanebevzaté (Fons Beatae Mariae Virginis). Chtěl bych krátce upozornit na duchovní pozoruhodnosti a sakrální stavitelské skvosty Českomoravské vysočiny, které můžete navštívit při duchovní pouti za dětstvím bl. Zdislavy.

Křižanov:

Místo narození, křtu a svatby paní Zdislavy. Krásně upravený barokní kostel ze 17. století září do celého kraje. uvnitř sousoší paní Zdislavy a pana Havla při svatebním slibu. Na místním hřbitově je pohřben nedávno zesnulý, skutečně velký ctitel a šířitel zdislavského kultu, P. Cyril Šíma O. P.

Žďár nad Sázavou:

kaple sv. Barbory, postavená v roce 1729 podle návrhu Jana Santiniho přičiněním žďárského faráře, cisterciáka Ferdinanda Kristla. Kaple sv. Barbory je postavena vedle farního kostela sv. Prokopa. Nedaleko žďárského náměstí vznikl počátkem 17. století hřbitovní kostelík Nejsvětější Trojice. Velmi originálně je u tohoto kostelíka řešena sakristie, která i bez archivních dokladů vykazuje projekční zásah Santiniho.

Žďár nad Sázavou II. - Klášter:

Klášteří komplex bývalého cisterciáckého kláštera (klášter byl zrušen roku 1784 Josefem II). V klášterním kostele Nanebevzetí Panny Marie je podstatná část interiéru chrámu přebudována podle návrhu Jana Santiniho. V kryptě kostela je pochována matka blahosla-vené Zdislavy - paní Sibyla (+ 1. 1. 1262 v Křižanově) a zakladatel cisterciáckého kláštera pan Boček z Obrán (+20. 12. 1262). Sochy na hlavním oltáři klášterního chrámu vytvořil Řehoř Thény (1734 - 35). - Sv. Benedikt, sv. Bernard, sv. biskup Mikuláš a sv. Markéta jsou dokonale sladěny s přední částí oltáře, kde je na svatostánku vytvořena alegorie Víry, Naděje a Lásky doprovázena dvěma cherubíny. Tento krásný komplex oltáře doplňuje obraz znázorňující Nanebevzetí Panny Marie od Willmanna z roku 1692.

V komplexu klášterním v takzv. Konírnách je umístěna expozice souborného stavitelského díla Jana Santiniho.

Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře postavený opatem cisterciáckého kláštera Václavem Vejmluvou. Dílo skutečně vrcholného stavitelského umění barokní gotiky budované od 16. 5. 1719 do 27. 9. 1922 jako velké díky na blížící se kanonizaci sv. Jana Nepomuckého (roku 1929). Tento poutní kostel spolu s ambity jsou skutečnou hvězdou sytojánskou. Do celého areálu cisterciáckého kláštera patří morový hřbitov s troubícím andělem od Řehoře Thényho a klášterní hospodářský komplex ve tvaru LYRY.

Obyčtov:

Ve stejné době jako poutní kostel na Zelené hoře byl podle návrhu Santiniho budován kostel Navštívení Panny Marie v Obyčtově, který má architektonicky zajímavý tvar ŽELVY.

Zvole:

Další perlou stavebního umění je kostel sv. Václava ve Zvoli u Bystřice nad Perštejnem.

Na poutní duchovní procházku Českomoravskou vysočinou Vás zvou již proto, že všechna tato místa jsou obsazena fungujícími farními úřady. Není problém toto cestování spojit s účastí na mši svaté za všechny naše křesťanské rodiny s přímlovou blahosla-vené Zdislavy.

A na závěr ještě přidávám:

Zvonů Zdislava je na věžích našich kostelů deset:

1. kaple pod Lemberkem
2. Křižanov
3. Týniště nad Orlicí
4. Kurovice
5. Jámy u Žďáru nad Sázavou
6. Choceň
7. Polička
8. Mnichov u Divišova
9. Zvole u Bystřice nad Pern.
10. katedrála sv. Václava v Olomouci

Tomáš Dvořák

PROGRAM OSLAV ROKU BL. ZDISLAVY v Jablonném

1. června 1991 (sobota)

Poutní slavnost ke cti svatého života paní Zdislavy.

Mše sv. 9 hod.
11 hod.
14 hod.

11. srpna 1991 (neděle)

Poutní slavnost ke cti sv. Vavřince
Mše sv. 10 hod.

31. srpna 1991 (sobota)

Výročí beatifikace bl. Zdislavy
Mše sv. 9 hod.
11 hod.

Při kontaktu s mladými lidmi hledajícími smysl života se často můžeme setkat se srovnáváním křesťanství s orientálními, převážně indickými náboženstvími. Tito lidé srovnávají názory některých východních učitelů s křesťanstvím, mnohdy je hodnotí velmi zkresleně, často vlivem výchovy v rodině nebo ve škole. Je třeba být připraven na seriózní dialog a podání pravdivé informace. Otázce vztahu nekřesťanských náboženství a křesťanství bylo věnováno např. druhé číslo Teologických textů. Skutečný dialog může obohatit obě strany. Šíří se k nám však také sekty, které vznikají na pozadí východních náboženství. Zde již nejde o otevřené hledání, ale mnohokrát o manipulaci s lidskou svobodou. Chtěli bychom podat určitý přehled o této problematice sekt. Očekáváme i vaše reakce, podněty, informace a zkušenosti.

Manes

fra Odilo Štampach O.P.

SEKTY ORIENTÁLNÍHO PŮVODU

II. vatikánský koncil připomněl známý fakt, že pravda se nejlépe hledá v dialogu. Byl by však omyl domnívat se, že autentický dialog znamená relativizaci pravdy. Věrnost poznané pravdě zavazuje i v dialogu. Při dostatečné myšlenkové jasnosti a důslednosti nelze tvrdit, že mohou být ve stejném smyslu zároveň pravdivá a protikladná tvrzení. Svoboda, kterou koncil šťastně připomněl, je vázána rozumem osvíceným vírou. Libovolné nakládání s pravdou Božího slova je něco hluboce nedobrého.

Křesťan se musí vyrovnat s výlučným nárokem evangelia. Dějiny spásy včetně svého vrcholu v Ježíšově příběhu jsou partikulární. Jsou to dějiny a nemohly se odehrát jinak a jinde než v konkrétní době na konkrétním místě. Je tu však nárok, že je to concretum universale a že není spásy v jiném jménu než ve jménu Ježíšově. Pokud to Písmo svaté tvrdí a my to popíráme, musíme přiznat, že popíráme inspirovaný text. Přístup, který chce náležitým "výkladem" vymazat nesnadná místa z bible, nemá co dělat s vědeckou exegézí. A v popírání evangelijního nároku nespočívá úcta k jiným náboženstvím doporučená koncilem. Při indiferentním postoji je totiž respekt k jiným snadný. Když však s koncillem realisticky uznáme, že třeba zrovna orientální náboženství se hluboce liší od toho, co učí a hlásá církev, bude úcta méně samozřejmá, ale také závazná. Výlučnost evangelia jistě neznamená popření naděje, že skrze Krista mohou být spasení i příslušníci jiných náboženství. Normální cestou pro kohokoli je přijmout zvěst evangelia. Vše ostatní nechme zvláštním cestám Božího milosrdenství a netvařme se, že jsme milosrdnější než Bůh, který cesty spásy určil. Sekty, které v posledním období vstupují do našeho prostředí, jsou indického původu. Konstatujeme s koncillem, že v hinduismu lidé zkoumají Božské tajemství a vyjadřují je

nevyčerpatelnou plodností mýtů, hlubokých filosofickým bádáním a hledají osvobození od úzkostí v naší lidské přirozenosti různými způsoby asketického života, nebo hlubokou meditací, a nebo tím, že se odevzdávají Bohu s láskou a důvěrou (NA 2). Nevíme nic o tom, kdo v tomto zkoumání a hledání a v této asketice skutečně hledané osvobození nalézá. Víme jen, že i poctivé lidské hledání dobra a pravdy je ohroženo hříchem! Proto nemůžeme, než spolu s koncillem vyznat, že církev musí ustavičně hlásat Krista, který je cesta, pravda a život (Jan 14, 6), v němž lidé nalézají plnost náboženského života, a v němž se Bůh usmířil se všemi.

Abychom pochopili sekty orientálního původu, musíme si připomenout základ, na kterém stojí, (i když můžeme připustit, že se od tradičního hinduismu odchylují). Náboženství indického subkontinentu je konglomerátem kultů a nauk s určitými společnými znaky. Od védského přes brahmánské až k hinduistickému období učí především totožnost Bráhmaňů s átmanem, tedy Boha, resp. bytostného základu vesmíru s duchem člověka. Jakési oprávněné tušení o povolání člověka k účasti na Božím životě se tu může nebezpečně mísit se známým lákadlem: budete jako Bůh (Gen 3. 5).

Dalším společným znakem indického náboženství je přesvědčení o koloběhu životů podle zákona činů a jejich důsledků. Konkrétní lidský život je tu nepodstatný, je jen článkem v duchovní totalitě. Vysvobození z koloběhu životů je dosažitelné osobním úsilím. Každý má takový úděl, jaký si zasloužil. Trpícím nemá smysl pomáhat, protože utrpení je mu souzenou podle činů v minulých životech. Též sociální příslušnost je výsledkem činů v minulých životech. (Dlužno přiznat, že hinduisté poučení evropskými námitkami kritizují nebo relativizují kastovní systém a mluví o svobodě člověka, že je sice determinován, ale i sebe determinuje.) Často je poukazuje na indickou a vůbec orientální náboženskou toleranci. Je to spíš tak, že jim nezáleží tolik na nauce. Co si člověk myslí a co říká, je nepodstatné. Ale v tom, kam člověk duchovně skutečně patří, tolerance končí. Přinejmenším u transcendentální meditace, jak ještě uvidíme, je člověk vřazen do jejich náboženského kontextu bez velkého vysvětlování.

TRANSCENDENTÁLNÍ MEDITACE (dále jen TM) - alespoň u adeptů - nemluví o náboženských souvislostech. Vše se prezentuje spíš jako terapeutická metoda pro jednotlivce a lidské společenství. Mluví se o rozšíření vědomí, o rozvoji tvůrčích sil, uklidnění a uzdravení. Je ovšem zarážející, proč se pak vše zahazuje náboženským obřadem. Významné je, že jeho smysl se adeptovi vysvětluje. Spíš se mu řekne, že jde o symbolický projev úcty vůči duchovním učitelům. Adept musí přinést obětní dary uctíváním božským osobnostem dané školy, a ty se kladou na oltář. Náboženské názory adepta jsou pro učitele TM nezajímavé. Důležité je, že je zasvěcen falešným božstvům. Proto jde u křesťanů zavedených do TM jednoznačně o apostasi ve smyslu can 751 CIC s důsledky uvedenými can 1364 CIC (tj. nerezervovaná exkomunikace latae sententiae a u kleriků další cenzury). Jde-li přitom také formálně o smrtelný hřích, závisí na okolnostech. Je jistě možný omyl, nepozor-

nost, nedůslednost, nepoučenost, ale i tak je "zasvěcení" v tomto smyslu krajně duchovně nebezpečné. Situace je podobná době prvních staletí křesťanství v římském imperiu. Nikdo tehdy od křesťanů nechtěl, aby se vzdávali svého přesvědčení. Římané byli tolerantní. Křesťan pouze měl hodit tři zrnka kadidla před zobrazení božského Augusta. Jenže na rozdíl ode dneška bylo tehdy mnohým jasné, že jde o volbu. Volbu pro Boha nebo proti němu. Zavedení pro obřadu obdrží poučení a je mu svěřena mantra, meditační formule, kterou má dvakrát denně (ráno a večer) po určitou dobu v duchu opakovat. Mantru musí adept tajit. Říkají mu, že je zcela individuální. Jenže už mnoha lidem se podařilo osvobodit od vlivu sekty a když "své" mantry sdělili, zjistilo se, že jde o celkem úzký okruh formulí, které se přidělují mechanicky podle věku a pohlaví adepta. Mantry u TM vycházejí z indických tradic, ale znalci tvrdí, že proti klasickým verzím jsou mantry porušeny. Je nesnadné v tomto kontextu rozebírat jak mantry působí na psychiku a tím i na zdraví adepta. Své by tu mohli říci psychologové a další odborníci. Můžeme alespoň konstatovat, že jsou účinné, a že konkrétně mantry TM vedou v první fázi k subjektivně příznivě prožívaným změnám myslí a celkového stavu, později dochází k závislosti na sektě, k halucinacím, omezení komunikace s lidmi mimo sektu, k projevům úzkosti. Někteří lidé se ocitají pro akutní závažné psychické poruchy v psychiatrických ambulancích a léčebnách. Mantry jsou v indické tradici zamýšleny tak, aby zprostředkovaly jakési spojení s některým božstvem indického pantheonu. Lze sice říci, že v ušlechtilé verzi tato božstva mohou představovat jakési izolované zobrazené aspekty jediného pravého Boha. Nepochybně však mají tato "božstva" rovněž své temné, démonické aspekty. Mimo zjevené náboženství je vždy tato nebezpečí. (Naše tvrzení není projevem úzkoprsé netolerance, neboť o démonických aspektech zde mluví i klasické knihy hinduismu.) Mantry TM se zdají jednoznačně vést člověka právě k tomuto temnému aspektu. Zdá se, že se zde ocitáme nepříliš daleko od jinak nezávislé bujícího satanismu. Rozdíl je ten, že tu satan bere na sebe, biblicky řečeno, podobu anděla světla. (II. Kor 11, 14). Nebezpečnou součástí praxe TM je tzv. unitární pole, jakési napojení všech zavedených na jednotný program působení. Jde o už zmíněnou závislost na vedení saky a o prosazování jejího plánu ovládnutí světa, který nepokrytě prohlašuje. Charakteristické je též to, že sekta usiluje o adepty hlavně mezi vládními úředníky, podnikateli, umělci, vědci, lékaři, tedy mezi lidmi, kteří mají vliv na ostatní.

(Příště : hnutí Haré Kršna - pozn. red.)

PROBUZENÍ SPÍCÍHO OBRA

Po léta se rozvíjel jistý druh klerikálního monopolu nad dary a službami v katolické cír-

kvi. V důsledku toho věřící laici vyvíjeli apoštolskou iniciativu, která až donedávna postrádala jasný a zřetelný smysl jejich vlastního povolání a poslání v církvi. Dokonce i náš katolický slovník svědčil o pasivitě. Od věřících se požadovalo: ÚČASTNIT SE mše sv., PŘIJÍMAT svátosti, NASLOUCHAT kázáním, ODEVZDÁVAT SE do Boží vůle. V současné době je na světě 850.000 katolíků. Nebudeme příliš přehánět, když řekneme, že 12 rybářů (pozn.překladač: nebyli to jen rybáři) před 2.000 lety více změnilo svět, než to činí všechny milióny dnes. V mnoha zemích zvaných "katolické" se jen malé procento účastní v neděli mše svaté. A kolik z této menšiny je opravdu aktivních během mše? Kolik je apoštolsky aktivních mimo mši? Kolik si jich přesně uvědomuje jedinečnost a slávu požehnání toho, že jsou křesťany a že dokonce mohou spolupracovat při tom, aby se o toto požehnání dělili s ostatními? Pasivita křesťanů je ve zřejmém rozporu s misijnářským povoláním a je velmi nebezpečným duchovním stavem: (Otec) odřezává každou rätolest, která nenese ovoce... Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese hojné ovoce... ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce. (Jn 15;2,5,16)

II.Vatikánský koncil: "Celá církev je misijnářská a práce na evangelizaci je základní povinnost všeho Božího lidu." (K národům §35) Papež Pavel VI. : Církev existuje proto, aby evangelizovala." (Evangelii nuntiandi §14, §80)

Papež Jan Pavel II. "Věřící laici právě proto, že jsou členy církve, mají povolání a poslání, aby byli zvěstovateli evangelia... Celé poslání církve se pak soustřeďuje a rozvíjí v evangelizaci.... Příkazání Ježíše: Jděte a hlásejte evangelium, si stále podružuje svůj plný význam a svou ustavičnou naléhavost... Žádný učedník se nemůže vyhnout své vlastní odpovědi: Běda mi, kdybych nehlásal evangelium!" (Christifideles laici, §33) V Christifideles laici rozhodně stojí: "Hodina určená pro evangelizaci je tady", papež Jan Pavel II. píše: "Misionářský problém je v současné době v církvi tak rozsáhlý a tak vážný, že se může doufat v účinnější odpověď, jenom když všichni členové církve, jak jednotlivci tak společenství, vezmou na sebe opravdu solidární odpovědnost... Církev dnes musí udělat obrovský krok vpřed ve své evangelizaci, musí vstoupit do historického úseku své misionářské dynamiky" (Christ. laici §35) Papež přichází s těmito slovy svého postřehu:

- je čas pro evangelizaci,
- naše úsilí musí být dynamické,
- budeme úspěšní, jen když sjednotíme a zevšeobecníme snahu všech věřících.

Jen všeobecně, nebo jinými slovy "katolické" úsilí může doufat, že se bude podílet na vítězství Krista ve světě! Během synodu r.1987, ze kterého vzešel dokument Christifideles laici, kardinál Tomas O'Fiaich z arcidiecéze Armagh v Irsku označil laikát v katolické církvi jako "spícího obra". Pro dobro celého světa a pro obnovu Církve musíme vzbudit toho giganta! On je k tomu povolán a je schopen činit tak nádherné věci!

PODLE ZAHŘ. PRAMENŮ GABRIELA

Na tomto místě nezbyvá redakci než upřímně poděkovat za všechny milé dopisy. Díky za modlitby a slova povzbuzení. Obojí potřebujeme. Z dopisů se dovídáme, co byste rádi našli v našem časopise v budoucnu - co je potřebné pro vás, pro váš život podle sv. Dominika. Vynasnažíme se tyto podněty zahrnout do přípravy příštích čísel. Někteří jistě stále čekáte na odpověď na váš list. Prosíme o strpení.

... Nakolko sme novozaložené združenie, časopis nám príde náramne vhod, pretože postrádame materiál pre duchovnú formáciu. Máme len to, čo nám pošle fra Jordán a niekedy si od sestier dominikániek niečo požičiame, ale po prečítaní, ba niekedy ani nestacíme celé prečítať, musíme knihu vrátiť, lebo ju aj oni potrebujú. Kláštor máme v Košiciach a v Bratislave, to nám je dosť vzdialené. Preto vďaka Bohu za všetko čo prostredníctvom sestier a bratov nám príde a môžeme si to prečítať a nad tým sa zamýšľať....

Katarína, Banská Bystrica

List z misií

Od začátku viceprovincie v Nigerii v květnu 1985 počet otců a bratří vzrostl o počet noviců a studentů. První týdny srpna 1990 byly charakteristické četným skládáním slibů a svěceními.

Viceprovincie Nigerie má teď 26 afrických kněží, 5 jáhnů a 3 bratry se slavnou profesí. Máme 40 kleriků (včetně s jáhny) a 1 bratra se základním vzděláním. 11 dominikánů z USA (10 kněží a 1 bratr) dále slouží v Nigerii. Přibereme-li k tomu novice, je společenství v Ibadanu nepochybně největší dominikánské společenství v Africe.

Noviciát v Ibadanu začal 1968 a 1970 byl postaven dům pro 50 spolubratří. 1974 bylo společenství formálně zřízeno jako konvent. Mezi r. 1984 a 1987 bylo postaveno dalších 20 místností a knihovna. Nyní myslíme na zřízení nového noviciátu, protože všechny obytné prostory jsou plné.

3 dominikáni z centrální provincie USA přijeli v r. 1951 a pracovali ve farnosti sv. Dominika v Yaba, Lagosu, 1953 byla dominikánům svěřena severozápadní část Nigerie. 1964 byla zřízena diecéze Sokoto s jedním ze 3 dominikánů v Nigerii jako biskupem. Od r. 1985 přišel jiný biskup. Diecéze má teď 11 diecézních kněží s jedním vlastním domorodým biskupem. Dominikáni ovšem spravují ještě 2 farnosti v diecézi. Existují ještě další farnosti, jedna v Agbor - Obi ve státě Bendel, druhá v Lagosu, která je nyní residencí viceprovinciála. Naši spolubratři v Agbor - Obi přijali mezinárodní tým "Evangelizace 2000", hnutí pro novou evangelizaci v Nigerii

i. Již 15 let řídí hnutí pro charismatickou katolickou obnovu. Dále mají dominikáni na starosti 2 universitní kaplanáty, na univerzitě v Ogonu a Obafmi Awolowo. 3 z našich kněží přednášejí na univerzitě v Ibadanu a v OAU.

Většina členů viceprovincie Nigerie je ovšem zapsána ještě v základním vzdělání a ve stálém dalším vzdělávání. Jen velmi málo spolubratří má placená místa, aby tak mohli přispět k výdajům za vzdělání. Obyvatelstvo Nigerie bylo vždy ochotno dominikánům pomáhat a činí to nadále. Když dominikánský řád v mladých církvích Třetího světa rychle roste, potřebuje dostatečnou pomoc našich bratří a sester z rozvinutého světa.

Máme radost z růstu Řádu v Ibadanu, trpíme však nedostatkem potravin, ošacení, potřeb pro výchovnou práci s mladými spolubratry. Proto o slavnosti profese prosíme a každý den opakujeme: "Pán, který dobré dílo započal, at je též dokončí". Bůh žehnej všemu, co dostaneme jako pomoc. (P. Gilbert Thesing O.P., Oshodi, Lagos, Nigeria)

Milé sestry a milí bratři, nevíme, jak jste spokojeni s úrovní Informačního servisu, ale redakční kolektiv si od něj slibuje víc. Máme představu, že IS bude sloužit dominikánské rodině, a nejen jí, a informovat drobnými zprávami o životě v naší provincii, konventech, místních laických společenstvích, klášterech sester, apod. Je zřejmé, že tu bude potřeba vaší pomoci. Obrácíme se proto s prosbou především na představené jednotlivých místních společenství. Nahláste nám do redakce jméno a adresu jednoho z členů vašeho společenství se zájmem o práci dopisovatele Salve. Splnění této prosby umožní zkvalitnit IS a celý časopis. Děkuje!

OLOMOUC

+ Poslední den občanského roku 1990 se bratři místního konventu sešli na odpoledních děkovných bohoslužbách a noční adorací před vystavenou Nejsv. Svátostí pak oslavili slavnost Panny Marie, Matky Boží.

+ Ve dnech 3. a 4. ledna zde vykonal vizitaci Otec magistr. (viz souhrnná zpráva na jiném místě - pozn. red.) Dodejme, že v rámci své návštěvy si prohlédl klášter na Slovenské ulici (nyní LŠU), jeho technický stav shledal nevyhovujícím a rozhodl o stavbě nového kláštera v Olomouci.

+ 14.ledna byla v chrámu sv. Michala v souvislosti s vyhrocenou situací v oblasti Perského zálivu sloužena mše sv. za světový mír, po níž následovala adorace před vystavenou Nejsv. Svátostí oltářní na tentýž úmysl.

+ 20.ledna byly při dopolední mši sv. otcem biskupem Josefem Hrdličkou posvěceni na jáhny tři z bratří. Slavnostním kazatelem byl otec provinciál Dominik Duka, který ve své homilii vyzdvihl službu jako podstatnou vlastnost jáhna a křesťana vůbec.

+ 28.ledna na svátek sv. Tomáše Akv. otec arcibiskup František Vaňák vysvětil novou chórovou kapli zasvěcenou právě tomuto světcí, a poté nové cely dominikánského konventu. Kaple je umístěna nad sakristií a zdobí ji obraz Panny Marie Pasovské a velký barokní obraz sv. Tomáše Akv.

+ Změny v programu bohoslužeb u sv. Michala (v porovnání s údaji uvedenými v minulém čísle):

Mše sv. v sobotu v 19 hod. byla zrušena, při mši sv. v pondělí, úterý a pátek v 19 hod. a v sobotu v 16 hod. kázali bratři klerici.

fra Štěpán FILIP

PRAHA

+ Dne 29.12. byla slavnostně posvěcena kaple bl. Zdislavy u sv. Jiljí v Praze otcem biskupem F. Lobkowiczem. Úvodní slovo měl dr. Petr Pítha, profesor UK, o mozaice promluvil její autor M. Šerých, obřad zpěvem provázal pražský Mikrochorus. Slavnosti se zúčastnila gen. představená kongregačních sester Anastázie Němcová, kancléř prezidenta republiky K. Schwarzenberk a zástupci ministerstva kultury. Celá dominikánská rodina děkuje kongreg. sestrám za dar, který umožnil zřízení a otevření této kaple v roce bl. Zdislavy.

+ Křesťanská akademie připravuje přednášky :

13.3. Tajemství trojjediného Boha
prof. J. Schumacher, Freiburg

10.4. Svět jako stvoření Boží
prof. M. Seybold, Eichstatt

20.3. Křesťanství a platonismus
W. Beierwaltes, Mnichov

17.4. Křesťanství a aristotelismus
A. Zimmermann, Kolín n. R.

6.3. Kolik křesťanství potřebuje kultura?
H. B. Gerl-Falkowity, Weingarten

Vše se koná na el. fakultě ČVUT v Dejvicích, Technická (Suchbátarova) ul. 2., posluchárna č. 309. Začátek 18.30 hod.

+ Každý první pátek v měsíci je možnost společné účasti dom.laiků na mši sv. u sv. Jiljí 18.30 hod.

+ Naše Kazatelské středisko má k dispozici:
Dominik Duka: Úvod do Písma svatého I., II.
Raymund Tretera: Úvod do církevního práva
Albert Beneš: Morální teologie
Jiří Fuchs: Úvod do filosofie
osobně nebo objednat na adrese:
Dominik. Konvent u sv. Jiljí

Kazatelské středisko - P. Rychetský
Husova 8
Praha 1, 110 00

+ Z edičního plánu nakladatelství Zvon na rok 1991-2 vybíráme:

Jan Pavel II.: Mulieris dignitatem
Familiaris consortio
L. Boros: Exercicie podle sv. Ignáce
R. Guardini: O modlitbě
J. Polc: Vatikán - Slovensko - Čechy za II. svět. války
Petkovič: Edita Steinová
W. Nigg: Sv. Benedikt z Nursie
M.R. Křížková: Žít jako znamení
(rozhovory s J. Zvěřinou)
Fantis: Turinské plátno
Hünnermann: Píseň v plamenech
(román o ugandských mučednicích)
Holková: Tvář plná světla
(román o sv. Františku Sal.)

+ Z edičního plánu františkán. nakladatelství Řád - K. Dachovský, Sarajevská 13, Praha 2,
Sv. Alfons z Liguori: Rozjímání
S. Novák: Katecheze pro nejmenší
R. Dilong: Světec z Assisi
J. Barta: Katolická morálka - věda života

+ Souvislosti přinesly v třetím čísle i
D. Duka: Evangelium jedenadvacátého století
- zamyšlení nad knihou C. Tresmontanta
Hebrejský Kristus

+ edice Karmelitánská spiritualita vydala:
J. Kolářek: Moravské exultet
(o Aničce Zelíkové z Napajedel)

+ Ekumenická rada církví v ČSFR péčí Svazu
nedělních škol dovezla z Holandska knihu
T. de Vries: Tím vše začíná. Jde o
praktickou příručku biblické výchovy pro
děti předškolního věku. K dostání např. v
Praze, Jindřišské ul.

+ gram.firma Multisonic vydala desku s vyprávěním Otce kardinála Tomáška o jeho životě
Jsem na straně národa

+ nakladatelství Zvon vydalo za poslední dva měsíce : Radim Palouš: Dopisy kmotřenci
V. Remešová: Ikonografie a atributy svatých
Taizé: Pout důvěry na Zemi

+ soukromý nakladatel F. Press, Rybkova 7, Brno
vydal knihu Víra a věda

ZDÍSLAVA

Únor

3. Bl. Petr z Ruffie
Bl. Antonín Pavoni
Bl. Bartoloměj Cerveri, kněží a mučedníci
4. Sv. Kateřina de Ricci, panna památka
7. Výroční památka zemřelých otců a matek členů řádu
12. Bl. Reginald, kněz nezáv. památka
13. Bl. Jordán Saský, kněz památka
16. Bl. Mikuláš z Paglie, kněz
18. Bl. Jan z Fiesole (Fra Angelico)
19. Bl. Alvaréz z Kordovy, kněz
20. Bl. Kryštof z Milána, kněz
24. Bl. Konstanc z Fabriana, kněz

Březen

Na tento měsíc nepřipadají žádné památky svatých, protože v době postní nebo velikonoční by nemohly být liturgicky oslaveny.

Duben

5. Sv. Vincenc Ferrerský, kněz památka
10. Bl. Antonín Neyrot, kněz a mučedník
13. Bl. Markéta z Citta di Castello, panna
14. Bl. Petr Gonzales, kněz
17. Bl. Klára Gambacorti, řeholnice
Bl. Marie Mancini, řeholnice
19. Bl. Isnard, kněz
Bl. Sibyllina, panna
20. Sv. Anežka z Montepul, panna památka
26. Bl. Dominik a Řehoř, kněží
27. Bl. Hosana z Kotoru, panna
29. Sv. Kateřina Sienská, panna a uč. církve svátek
30. Sv. Pius V., papež památk

Pozn.: Blahoslavení, u nichž není uveden stupeň slavnosti se v naší provincii liturgicky neoslavují.

SV. KATEŘINA DE RICCI

Rodina de Ricci byla jedna z nejvýznamnějších ve Florencii. 23. dubna 1522 se manželům Pierfrancescovi de Ricci a Kateřině Ridolfi narodila dcera Alexandra. První náboženskou výchovu dostala Alexandra v klášteře benediktinek v Monticelli. Snad tam Alexandra našla zalíbení v duchovním stavu. V devíti letech se vrátila k otci, ale její zájem o život v klášteře neustal. Začala příležitostně navštěvovat různé řeholní komunity v okolí. Nejvíce sympatií si u ní získal klášter sester dominikánek v Prato. Tento klášter založil v roce 1503 Jeroným Savonarola a byl zasvěcen sv. Vincenci. V době sv. Kateřiny byla úcta k zakladateli ještě stále živá a ona sama ji podporovala.

Alexandra de Ricci přijala spolu s hábitem sester dominikánek jméno Kateřina. Její zbožnost byla charakterizována především láskou k utrpení Ježíše Krista. Poměrně brzy byla obdařena mystickými milostmi, které před ostatními sestrami skrývala. V komunitě pro svou nešikovnost a pomalost v chápání nebyla oblíbena, což trpělivě snášela, a tím si vypestovala ctnost pokory v heroickém stupni. Teprve až po nemoci, kterou sestra Kateřina snášela s obdivuhodnou trpělivostí, začaly ostatní sestry postupně odhalovat její kvality. Kolem r. 1540 vyšlo najevo, že Kateřina prožívá na svém těle utrpení Spasitele. Extáze trvala od čtvrtka od večera až do odpoledne v pátek a opakovala se každý týden po 12 let. Byla také obdarována stigmaty. Zemřela 2. února 1589 v klášteře v Prato. Svatořečena byla 29. 6. 1746.

BL. JORDÁN SASKÝ

Datum jeho narození není známo, klade se mezi léta 1175-1185. Původem byl ze selské německé rodiny. Studoval v Paříži svobodná umění a teologii. V létě 1219 se setkal se sv. Dominikem.

Důležitým momentem v jeho rozhodování pro řád bylo kázání bl. Reginalda. Zanedlouho nato spolu se svým přítelem Jindřichem Kolínským vstoupili do řádu 20. února 1220, na tento den připadala Popeleční středa. Za tři měsíce nato ho bratři pařížského konventu vyslali na generální kapitulu do Boloně. Roku 1222 byl zvolen generálem řádu. Byl velice horlivý ve vykonávání svého úřadu, neúnavně vizitoval stále přibývajících klášterů, vedl generální kapituly, přesvědčivě kázal. Měl radostnou povahu a byl důvtipný. K sobě přísný, k jiným laskavý a dobrotivý, ne však změkčilý. Uměl jednat s lidmi, čímž si získal množství přátel i mezi biskupy. Toto přátelství s hierarchií mělo jistě příznivý vliv na rozšíření řádu. K jeho zásluhám nesporně patří i zdokonalení řádového zákonodárství. Jako první sepsal životopis zakladatele řádu sv. Dominika. Bl. Jordán měl velikou úctu k Panně Marii, vždyť právě on zavedl zpěv antifyny Salve Regina po kompletáři.

Jordán zemřel tragickou smrtí 13. února 1237. Loď, na které se vracel z vizitace ve Svaté zemi, ztroskotala a on utonul. Moře vyvrhlo jeho tělo a byl pochován v konventě sv. Jana v Akru. Dávná úcta k němu byla potvrzena Lvem XII. 10. 5. 1826.

fra Benedikt

S A L V E - časopis pro dominikánský laikát

Vychází čtyřikrát ročně

Vydává Sdružení laiků řádu sv. Dominika, vlastním nákladem

Řídí redakční rada: Zdislava Kvapilová, Irma K. Danieliszová,

Petr M. Svoboda, Tomáš Š. Weiss, Ivan F. Rybka

Redaktor: Pavel Horák, Petr M. Svoboda

Adresa olomoucké redakce: Redakce SALUE, konvent dominikánů,

Žerotínovo nám. 1, Olomouc, 772 00

tel. 068-23915

Adresa pražské redakce: Petr M. Svoboda, Lessnerova 262,

109 00 Praha 10, tel. 02-7866243

Adresa slovenské redakce bude upřesněna.

Tisk: MCM Olomouc

Registrováno MK ČR

Vychází s církevním schválením

Cena za kus: 9,- Kčs

Objednávky a veškerou korespondenci vyřizuje olomoucká redakce

Poděkování za trpělivost a pomoc patří sestrám Marii, Euférii, Gabriele a Martině.

Poděkování za obálku patří Pavlu Krylovi.